

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naprednim volilcem v kmečkih občinah!

Na podlagi soglasnega nasveta in sklepa Vaših zaupnih mož priporočamo Vam, da pri deželnozborski volitvi, določeni na **12. septembra t. l.** oddaste svoje glasove složni in jedini sledečim kandidatom narodno napredne stranke. Ti so:

1. Za okraj **Kamnik-Brdo:**

Feliks Staré

veleposestnik na Kolovcu.

2. Za okraj **Radovljica-Kranjska gora:**

Ivan Čop

posestnik v Mostah.

3. Za okraj **Postojna - Logatec - Senožeče - Lož - Bistrica - Girknica:**

Frančišek Arko

posestnik v Postojni.

Matija Ambrožič

posestnik v Novi Sušici.

4. Za okraj **Vipava-Idrija:**

Ivan Božič

posestnik in župan v Podragi.

5. Za okraj **Novomesto-Kostanjevica-Krško:**

Ivan Globočnik

posestnik na Dobravi in župan kostanjeviški.

6. Za okraj **Trebnje-Višnja gora-Žužemperk-Mokronog-Litija-Radeče:**

Janez Bukovec

posestnik v Mrzli luži.

Franc Zupančič

posestnik v Rakovniku.

7. Za okraj **Kočevje-Ribnica-Velike Lašče:**

Franc Višnikar

c. kr. sodni svetovalec v Ribnici.

8. Za okraj **Črnomelj-Metlika:**

Franc Šetina

učitelj in posestnik v Črnomlju.

Možje volilci! Ako pomagate do izvolitve in zmage tem somišljenikom, potem bodo opravičene želje in težave kmetijskega stanu v deželnem zboru dostojno in zanesljivo zastopane; zakaj vsi ti možje so slovesno obljubili, da bodo z gorečnostjo delovali za boljšo bodočnost kmetijskega stanu v smislu programa narodno napredne stranke, soglasno sprejetega na shodu zaupnih mož dne 18. julija t. l. Ta program pa Vam je znan. Pošten je, kakor je poštena naša stranka!

Zategadelj se ne strašite laži in obrekovanj, s katerimi nas sleherni dan obsiplje gospodstva željna klerikalna svojat. Pregarjana je bila na svetu še vsaka poštena stvar. Pogumno torej v boj, slovenski možje, za svobodo in vsestranski napredek naroda. Vsak glas, oddan za naše kandidate, bo pomenil korak naprej na poti poštene zmage, poštene stvari. Bog z Vami!

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1901.

Izvrševalni odbor narodno napredne stranke.

LISTEK.

O vsem in ničem.

Piše Čenčurjev Rok.

Danes Vas moram okregati, g. urednik! Ošabni in izbirčni, kritični in z ničim ne zadovoljni ste postali, da se moram imenom vseh Vaših sotrudnikov javno pritožiti. Od vseh stranij in platij, iz vseh kotov in voglov, ali kakor bi bil rekel nekdanji Samo Skok tržaški: sè vseh koncev in krajev se Vam dan za dnem sipljejo kar celi kupi prezanimivih, pikantnih in razdražljivih listkov v uredniške Vaše jasli, Vi pa jih mečete vse neodvite v koš, kakor svoje dni prvi urednik »Slov. Naroda«, nepozabni Tomšič. Ta je namreč pisma z nepoznani pisavo zalučal v uredniški koš; pozneje pa, ko so naročniki reklamovali časopis, sklicuj se, na poslano naročnino v pismih (takrat še ni bilo poštnih nakaznic ali takozvanih »chekov«), pobirali so zavržena pisma iz smetišnic in glejte! bil je v njih — denar!

Da! Preošabni in preizbirčni ste, gospod urednik! Vi hočete zgolj — »duhoviti« člankov! Mari mislite, da se takšno blago producira in prodaje kar na metre

in litre! Morda še doživimo, da razobesite secesionistiški plakat, pardon! lepak z nečitljivimi, kitajsko-turškimi hieroglifami nad uredništvimi vrati: Tukaj se kupuje in razprodaje duhovitost na debelo in drobno.

No! Če ste, — kakor trdijo v Trstu okoli »Slovenke« — že proti »nežnemu« spolu toli brezobzirni in negalantni, kaj šele morajo prebiti od Vas moški pisci in pisači!!! Poslednje menda podite kar s kolom iz redakcije! Tu bi si Vi morali vzeti za vzgled predsednika nekega občnega zbora nedavno tam v Mariboru! Ko mu je dvanajstletna Stankova hčerka podarila šopek cvetlic, zabeljenih z Medvedovimi verzi, zahvaljeval se jej je v polurnem nagovoru, zatrjujeva preplašeni deklici, da on, sivolasi mož, proti ženskam ni bil in tudi ne bode nikoli — »neeleganten«. Quod erat demonstrandum!

Pa kaj Vam pravim: ne samó, da bi se ne smeli braniti ponujanih Vam uslug, narobe: Vi bi morali svoje izvoljene sotrudnike priganjati na delo ter jim narekovati snov, obliko in obseg zahtevanega sestavka! Da! Kar izpod peresa bi jim morali trgati rokopis, kakor tiskarski dečki pokojnemu Jurčiču njegovega »Erazma Tatenbacha«...

Vidite, to so Vam uredniki nasprotnih listov tam na desnem bregu Ljubljane

nice drugi junaki! Ti razpošiljajo svoje sotrudnike, reporterje, vohune in poročevalce na vse — prelaze in brvi, t. j. na sleherni še toli tajni shodek in zborek, na vsakršno klerikalno in liberalno svečanost in slavnost ter sploh na vse sestanke in skupščine; z jedno besedo: kjer so trije zbrani v njihovem imenu, je četrti med njimi, takov nebodigatreba »peny-à-linear«! Poslednjo dobo so začeli tisti časnikarski »bündlstürerji« zasledovati ljudij na izletih in božjih potih, ter brskati tudi po krčmarskih knjigah za tujce in goste, iz katerih prepisujejo in ponarejajo pristne in podtaknjene vpiske, momentanske domisleke in satirične izreke.

Kakor vidite: ti ljudje so agilni in gibčni, kar je menda vse jedno, ki porabijo sleherni ugodno ali neprimerno priliko, da dosežejo svoj namen, cilj in smoter: nagrado za pikantno poročilce in prepisek iz kakšne »chronique scandaleuse« ali ka-li? In čeprav takšnjega usiljivca vržejo iz te ali one dvorane ali zbornice skozi vrata »na polje«, prileze Vam nazaj skozi okno ali skoz dimnik! Saj veste: »Naturam si expelleras furca, tamen usque recurret«.

In zamudili ste, g. urednik, že mnogo. Glejte! Kolika ugodna prilika za slavo-žejne in po nesmrtnosti koprneče kandi-

date kamenitih in bronastih spomenikov se je ponujala ob lanski — prvi umetniški razstavi na Slovenskem! Isti pojav nepričakovane dejstva se je prikazal na ozkem obnebu naše domovine, kakor blesteči meteor, da smo vsi strmeli in se čudom čudili množini doslej nepoznatih umetnikov in njihovih proizvodov! In bil je v resnici le hipen meteor, ki je zasvetil v tmino našega duševnega mrtila ter takisto naglo zopet ugasnil! Ako kje in kdaj, tu velja besede nemškega pesnika: »Der grosse Moment fand ein kleines Geschlecht!«

In vendar korakamo i mi, zaspani Slovenci, somnambulisti, po cesti občnega razvoja in napredka čvrsto in pogumno naprej. Le poglejmo na prvotni naš kulturni pašnik: na jezikoslovstvo, kjer smo srečno dospeli v svojem krogotoku na točko — nove abecedarske vojske, ki je brezkončna, kakor vojna v Južni Afriki. In v priljubljeni »hoji na Parnas« t. j. zlasti v liriki, to se je naših mladih nadobudnikov poprijel pravi pravcati delirium saltans razbrzdanosti, brezobličnosti in duševne dekadence!

In naposled na polju takoiimenovanih upodablajočih umetnostij so naši umetniki, posebno slikarji, po prvi slovenski umetniški razstavi — storili uprav veliki korak v — Nirvano barvne opoj-

Volilno gibanje.

Volilni shod v Kostanjevici.

Tudi ta shod se je izvršil prav sijajno. Udeležba zavednega meščanstva, kakor tudi probujenih kmetov iz okolice, velika. Shodu predsedoval je župan Globočnik.

Dr. Ivan Tavčar je govoril takole: Častiti volilci in možje! Pred deželno-zborsko volitvijo prihajam v vašo sredo, da se vam predstavim kot kandidat narodno-napredne stranke. S tem želim nekoliko popraviti staro svojo pregreho: šest let zastopal sem v deželnem zboru dolenjska mesta, ne da bi bil svoj obraz kdaj pokazal kostanjevskim svojim volilcem! V tem pogledu se čutim krivega, če me pa zopet izvolite svojim poslancem, obljubljam, da se v prihodnje pri svojih deželnozborskih poročilih ne bom ogibal vašega prijaznega mesteca. Ali vendar ne smem prikriti, da cela krivda ne obtežuje samo mene. Nekdaj je bila Kostanjevica slaba naša postojanka, in če se ne motim, je med vami pri zadnji deželnozborski volitvi in moji izvolitvi štela naša stranka celih devet narodno-naprednih glasov. Pri zadnji državnozborski volitvi pa se je to število izdatno pomnožilo, in Kostanjevica se je dostojno uvrstila v četo zavednih Dolenjskih mest. Tudi tu se je pokazalo: bolj kot nas preklinjajo, bolj se množe in jačijo odločne naše vrste! Prokletstvo naših katolikov spreminja se nam v božji blagoslov. Pa saj tudi drugače biti ne more. Naše meščanstvo ne tišči očij skupaj, kakor jih tišči gorenjski kmet; naš meščan čuti se v posesti zdravih možganov, in dobro ve, da ni samo zategadelj na svetu, da bi mladi duhovniki, ki o življenju in njega težavah ničesar ne vedo, za njega rabili piškave, kaplanske svoje možgane. Hvala Bogu, po neumnostih in bedarijah naših klerikalnih nasprotnikov prišli smo dandanes do tja, da je vsakemu pametnemu in razsodnemu volilcu lahko zadeti pravo pot, da brez težave sam razvidi, na kateri strani ti resnica in pravica. Da! našim volilem je še celo brez težave razsoditi, katera stranka v resnici zastopa prave koristi naše svete vere, katera združuje v sebi prave katolike, in ne hinavcev, katerim je katoličanstvo železna kasa, iz koje jemljejo svoje bankovce! Da, prijatelji, naša stranka je tista, na katere strani sta resnica in pravica, naša stranka je tista, ki zastopa prave koristi naše svete vere, ter združuje v sebi dobre katoliške možje, in ne »katoliških« bankolovcev. O tem vam hočem danes govoriti. Samo pogledjte na okrog, in opazujte, kaj se godi pri sedanjih deželnozborskih volitvah in sploh pri vsaki volitvi v deželi!

Kakor vsake druge volitve v deželi, dajejo tudi sedanje volitve mnogo misliti treznim možem, kojih pamet ne sega od ljubljanske šenklaške cerkve pa do »Katoliške tiskarne«. Mnogo dajejo take volitve misliti našim previdnim možem, ki slovenskemu narodu žele napredka in

nosti, iz katere se zdaj dvigajo in razvijajo, kakor muhe iz pajkove mreže!

In kakor je videti, ni ga moža v Slovincih, ki bi zaklical svoj »Quos ego«! v to vrvečo, zbegano čredo ovac brez pastirja! Levstik je legel pod grudo: on bi jim že posvetil tistim nepotrebnim »bravcem«! Prvi naš estetik in učitelj pesništva, Stritar, se je umaknil v zatišje svojega literarnega Tuscula: on bi pač mogel »eno jim zagosti na kosmata ušesa« tistim kričavim hribolaznikom na Parnas! In novi klicar v puščavi slovenske umetnosti, dr. Miljutin, je odložil svoje peró, odkar je razobesil svojo lastno diplomu na pisalno mizo. In glejte! Baš on bi imel premnogo posla v svoji stroki; kajti po prvi občni umetniški razstavi v mestnem domu ljubljanskem so posamični umetniki, kiparji in slikarji razstavljali svoje »umotvore«, kakor poprej, po raznih trgovinskih štacunah in izložnih oknih! To so Vam bili zgolj fenomenalni — umotvori, ki bi delali čast vsaki svetovni razstavi, ali ka-li?

A propos! Kam pa je izginil — »prvi častni član« slovenskega umetniškega društva, sivolasi naš Ahasver: V. Holz? Zakaj nam on ne opeva orjaškega napredka (?) v omiljeni umetnosti, o ka-

sreče, ki pa v ti deželi žele tudi obstanka naši sveti veri. Kaj je prvi znak taci in enakih volitev v kranjski kronovini? Kakor hitro so razpisane, tedaj takoj opazujemo, da se naši duhovniki, naši dušni pastirji zbirajo po celi deželi, kakor se v kupah zbirajo črne mušice nad vodo soparnega, poletnega dneva. Kot bi dregnili v sršenovo gnezdo, tako se vsujejo mladi duhovniki iz svojih kapljanj, ter nimajo ničesar drugega v mislih, nego volitev in le volitev. Pozabijo na svojega Boga, pozabijo na svete zakramente, pozabijo na svoje bolnike, pozabijo še celo na žensko, katero nosi ta ali oni v svojem deviškem srcu, samo na volitev mislijo in na nič drugega. Človek bi o tem ne govoril veliko, ker tudi duhovnikom, kot vsakemu drugemu, ne odrekamo deleža na ustavnih pravicah. Ali to štejemo v hudodelstvo razdraženi ti tolpi, da gre njeno mišljenje dan in noč na to, da bi falsifikovala vsako volitev, da bi na umeten način popočila pravo voljo volilcev. In mladi naš kaplan nima večjega veselja, kakor tedaj, če se mu je posrečilo ukrasti volilcu glas, ter ž njim opehariti kakega naprednega volilca!

Največja sleparija, katero uganjajo ti ljudje, pa je obsežna v lažnjivi trditvi, da so deželnozborske volitve v zvezi z vero. Preiščimo malo delokrog našega deželnega zbora! Skrbeti mu je pred vsem za občila, to se pravi za dobre ceste in pota. Prijatelji, ima li Kristusov nauk kak predpis o tem, kako naj se napravljajo dobre ceste in dobra pota? Cesto v nebesa more nam kazati pošten duhovnik — kojemu pa so volitve deveta briga —, ali ceste na zemlji ume najslabši polir spretnejše graditi, kot pa najboljši kardinal! Ali vendar spravljajo pri volitvah ceste v zvezo z vero. Morda tiči ta zveza v tem, da je želeti gladkih cest sladkoginjenim dušnim pastirjem, kojim tudi mi ne privoščimo, da bi padali v jarke, ter si pri tem lomili blagoslovljene svoje kosti! Deželni zbor ima dalje skrbeti za vodovode in druge take naprave, o katerih tudi ne vem, so li kaj v zvezi z vero, posebno, ker dobro vem, da možje katoliško-narodne stranke vino dosti raje pijejo, kot vodo. Pameten človek bi menil, da kak inženir najbolje zasnuje ta ali oni vodovod, duhovniki pa vendar pravijo, da so tudi vodovodi v zvezi z vero, in da bi bilo vaše katoličanstvo v nevarnosti, če bi se vodovodi sklepali po naprednih večinah v deželnem zboru. Kakor vidite, čisto navadna prismođarija! Skrbeti je deželnemu zboru za bolnice in sploh za javno zdravje v kronovini. In zopet bi človek mislil, da so zdravniki in drugi posvetni možje poklicani, na tem polju kaj vspešnega doseči. In jaz se ne spominjam, da bi se bili v katekizmu učili, kako se imajo bolniki zdraviti ali pa koze cepiti. V tem pogledu ima vsaka babica več pomena, kot naši mladi duhovniki, ki o zdravilstvu k večjemu to vejo, kako prihajajo na svet nezakonski otroci. In tako bi lahko pregledali ves delokrog deželnega zbora, in

teri je svoje dni nasanjaril toliko zlatih gradov! Nemara se ravna i on po geslu: Honores mutant mores? Ali pa se je udal literarnemu »dolce far niente«, kakor oni pisatelj, ki je pred leti tarnal, da »je že globoko v jeseni«, dočim je šele pred osmimi dnevi — »videl Abrahama!« ...

Da! kaj sem hotel reči? Oni dan ste poročali, nad črto seveda, o petindvajsetletnici zaslužnega uradnika nekega narodnega zavoda! Dobro! To je Vaša častnarska dolžnost! Zakaj pa niste omenili niti besedice o — petdesetletnici našega prvoboritelja? Ker Vam nje nobeden ni opisal! Kaj ne da? Da bi se bili sami, t. j. osebno potrudili na obrežje bistre Poljanščice, to Vam je bilo »previ-soko«! »Slovenec« bi se vedel v takem in enakem slučju drugače; saj prinaša celó o 50letnici vsakega rovtarskega župnika dolgovozne slavospeve in članke!

Sploh Vas moram pokarati, gospod urednik, da se premalo brigate za svoj posel, ter nikamor ne pridete, kjer je kakšen narodni dirindaj, pardon! kakšen shod, praznik ali obletnica in na tak način Vam uide marsikakšen poetičen užitek, čitateljem pa mnog dražesten listek!

Torej poboljšajte se, dokler je še čas!

nikjer bi ne najdlji niti najmanjše zveze z našo sveto vero. Sedaj pač sami sprevidite, kako krivično je, če vam vaši duhovniki begajo glave s tem, da je vera v zvezi z deželnozborskimi volitvami, in da bi moralo katoličanstvo na Dolenjskem popolnoma propasti, če bi na primer Krški Pfeifer v Beli Krajini deželnim poslancem izvoljen ne bil. Kakor vidite, čista in navadna prismođarija!

Duhovniki pa ne trdijo samo, da je vera v zvezi z deželnozborsko volitvijo, še veliko večja hudobija kaže se v tem, da mladi naši duhovniki pri volilni agitaciji zlorablajo verska sredstva. Zlorablja se prižnica, zlorablja se spovednica, in sam Ljubljanski knezoškof daje v tem pogledu svoji surovi duhovščini najslabši izgled. Ta nesrečni prelat zašel je v svojih pastirskih listih tako daleč, da ubogemu kmetu popisuje volitve nekako tako, kakor da bi naš ljubi Bog in gospodar nebeški dandanes ne imel druge skrbi, kakor one, katere mu provzročujejo deželnozborske volitve na Kranjskem. Ali nič ne pomaga: za volitve se zlorablja prižnice, zlorablja se spovednice, in zlorablja se še celo Najsvetejše v altarju. Iz Boga samega so skovali agitatorja, in če bodo volitve za našo stranko vsaj nekoliko ugodno se dognale, ne bilo bi čuda, če bi se mej priprostim narodom rodila vera, da ima nas naprednjake Bog rajši, nego pa ima gospoda knezoškofa Ljubljanskega. Resnično, ta očitna zloraba verskih skrivnostij pri volilni agitaciji je najostudnejša prikazen v našem javnem življenju, ta zloraba jemlje popačeni klerikalni stranki vsako pravico do obstanka, to zlorabo morala bi pred vsem najostreje obsojati tudi državna vlada, ker ni izključeno, da se bode svoj čas grda ta zloraba s tisto silo, kakor se dandanes obrača proti slovenskemu naprednjstvu, obrnila proti državi sami! Samo pomislite, kam pridemo, če se ta zloraba vdomači v deželi? Kaj bi vi rekli, če bi tudi drž. vlada hotela posnemati brezvestno našo duhovščino, vlada, ki ima tudi mogočna sredstva v vojaških svojih rokah? Če bi vlada pošiljala na volišče svoje topničarstvo, ali menite, da bi se ne dosegla soglasna volitev, ko bi pričeli kanoni pokati volilcem nad glavami? Ali mislite, da bi ne bila takoj soglasna vsaka volitev, če bi vlada pošiljala na volišča svoje huzarje, ter bi se vihtele ostre sablje nad volilci? In brez dvojbe bi se pridobila tudi tedaj soglasna volitev, če bi se infanterija prikazala na voliščih, ter bi se pričelo kadi v dolgi vrsti naših izvrstnih repetirk? Če bi država tako kruto postopala pri volitvah, bi si izpodkopavala svoje zdravo stališče, o čemer dvomiti ne smemo. Ali država ne postopa tako, pač pa postopa tako naša malomarna duhovščina! Brezmejno moč ji je dal Bog v roke; silnejša je ta moč od topov, in bolj je brušena, nego so brušene kavalarijske sablje! In to grozno moč, ki tiči v skrivnostih naše svete vere, spuščajo sedaj ti brezvestneži med zbegane volilce, da si jim je bila podeljena edino le v namen, da bi ž njo mir, ljubezen in tolažbo razširjali med nami! Zlorablja jo pa jo v to, da sejejo ž njo prepri in sovraštvo, da ščujejo soseda nad soseda, in da netijo ž njo ubojstvo in tolovajstvo, kakor smo videli v Vipavskih Gočah! In zaukazalo se je še celo izpostaviti Najsvetejše in to na korist možem, katere kandiduje katoliško-narodna stranka v deželni zbor. In na korist takim možem se profanira najsladkejša in največja tajnost naše vere! V vrsti teh kandidatov so možje, ki na čistost in svetost življenja ne dajo ničesar, in ki na katoliško zastavo z ravno isto zvestobo prisegajo, s katero so svoj čas prisegali na spodnja krila svojih kršenic! V ti vrsti so možje, ki so z umazano goljufijo tako tesno zrašeni, kakor sta bila svoj čas zrašena znana sijameška dvojčka. V ti vrsti so možje, ki svojo besedo vsak hip z največjo slastjo pojedó, in ki svojo čast vsako leto

prelevijo, kakor prelevi kača svoj meh! In za vse to hoče se Najsvetejše izpostavljati!! Pobožni slovenski kmet, vstani in vpri se proti takemu bogoskrunstvu! Kar je dostojnih in spodobnih elementov v deželi, vsi bi morali, kakor en mož vstati, in do neba bi moral zagrmeti protest proti blasfemiji, da se simbol, v katerem živita kri in meso našega Odrešenika med nami, ne obeša na slaboglasnega Šusteršiča in na gosp. Ivana Vencajza, kojega pokolenje brez dvojbe izhaja od tistih dveh starčkov, katera sta zalezovala lepo Suzano pri kopanju!

Le mimogrede bodi omenjeno, da je v vrsti katoliških kandidatov največ takih mož, ki komaj pisati in brati umejo, o katerih se pa gotovo ve, da slišijo travo rasti vsako pomlad. Ne vprašam, ali naj vam ti grade vaše ceste, vaše vodovode, ali naj ti zidajo vaše bolnice, ter vpravljajo vaše vode? Pač pa smem opravičeno vsklikniti, ali naj ti branijo vero in katoličanstvo, kadar bodeta obadva v resnici v nevarnosti?! Da, pač! Če bi katoličanstvo in vera na Kranjskem ne imela druge opore, kakor v tistih možeh, katere so klerikalci proglasili za kandidate pri sedanji deželnozborski volitvi, potem bi našemu ljubemu Bogu na Kranjskem res družega ne ostajalo, nego iti v penzijo, ter nas zapustiti, kakor nas že zapušča v mlajši naši duhovščini!

Pri vsem tem pa ljubljanski škof trdi, da je greh tisto naprednjstvo, katero mi z ravno tistim prepričanjem zastopamo, kakor morda zastopa gospod Anton Bonaventura nezdravo svoje stališče, katero pa gotovo z večjo spretnostjo zastopamo, nego zastopa ljubljanski vladika svoje stališče! Liberalizem je greh! To se vam trobi nedeljo za nedeljo s cerkvenih lec. Jaz pa pravim, kdor kaj takega trdi, ta laže, ne govori resnice, pač pa je neodpustljiv greh, največje dobrote naše svete vere valjati po blatu deželnozborske agitacije, in to na ljubo ljudem, ki bodo svoj čas s tisto lahkoto opeharili svojega Boga, kakor so ogoljufali slovenskega kmeta! No, ali naj še glasneje kričim? Moj glas ostane itak glas vpjočega v puščavi. Dokler bode dr. Ivan Šusteršič jedini škof v deželi, in dokler bode Ivan P. Vencajs njegov generalni vikar, toliko časa se ne bode obrnilo na bolj evti kronovini. Mipa hočemo čakati in upati! Pamet ne lazi samo po advokatskih pisarnah okrog, časih se vsede tudi na škofov stol! Punctum!

Vsaka reč je dopustna le do gotove meje. In če misli knezoškof Ljubljanski, da nas bode s predrznimi zavijanjimi plitvih svojih pastirskih listov ugnal v kozji rog, se moti. In s takimi pastirskimi listi naj nas užene! V njih ne kaže niti srca niti posebne bistrumnosti, tako da bi mu človek le s trepetom prepuštil v oskrbo kako pogorsko faro, ne pa obširne dieceze! Punctum!

Da! interes svete vere zahteva, da se škof Anton Bonaventura prej kot prej otrese slabih političnih svojih svetovalcev, sicer bode z malo premišljenimi pastirskimi listi prav kmalo vničil zadnje verno srce mej kranjskimi Slovenci, in svojo škofijo bode privlekel do tja, kamor je privlekel Goški kurat goško svojo kuracijo. Punctum!

Gospodje volilci, pri ravnokar izgovorjenem pa sem si bil popolnoma v svesti velikega pomena in visokega dostojanstva, ki se družita v osebi vsakega ljubljanskega knezoškofa. Ali ta pomen, to dostojanstvo je v neločljivi zvezi z natančno določenimi dolžnostmi. Škof se ima na svojem prestolu drugače obnašati, kakor se sme obnašati krojaček na svojem stoličku! To je neizpodbitna resnica. Ako se torej ljubljanski knezoškof tako nizko spozabi, da hoče pri volilnih agitacijah konkurirati s ka-

kim Štefeto, ali Gostinčarjem, je to njegovega okusa stvar. Pač pa je sam odgovoren za vse posledice! Tudi to je neizpodbitna resnica. Toliko v opravičenje, da se ne bode preostro sodila ta ali ona pikra beseda, katero sem nerad spregovoril o višjem svojem dušnem pastirju!

Iz vsega tega razvidite, da je naše postopanje tudi z verskega stališča vse hvale vredno. Pri nas se že od nekdanj trdi, da je duhovnik in vera eno in isto. In sedaj smo srečno prijadrali v dobo, da mora naš kmet, če opazuje vse to agitanje po cerkvah, priti nehote do napačnega sklepa, da sta pri nas dr. Šusteršič in vera eno in isto. Dr. Šusteršič pa je sleparil, in če sedaj vidite njega na jedni strani, na drugi strani pa izpostavljenost sv. Rešnje Telo, ali ni čuda, da nekaj črne sence tiste znane vmazane in ožlindrane roke pada tudi na sv. Rešnje Telo samo?! Prijatelji, saj me umete, v tem pogledu storim najbolje, če se sklicujem na sv. pismo, kjer je zapisano: ne metajte biserov pred svinje! Ozirajte se na vse, kar sem govoril, pa smem opravičeno trditi, da smo mi resnični branitelji vere in katoličanstva, ker že od nekdanj delujemo na to, da naj se vera in cerkev ne mešata v politiko, in da naj se od cerkvenih strani ne vstvarjajo taki položaji, da je videti, kakor bi brca, ki je zaslužen, namenjena kakemu Šusteršiču, veljala veri sami. Taki položaji pa so vsled narodnosti našega knezoškofa pri nas vstvarjeni, in to je največjega obžalovanja vredno!

Naši klerikalni nasprotniki hočejo pred vsem slovenskega kmeta na svojo vrstico privezati, da bi se brez njihove volje nikamor ganiti ne mogel. »Mi smo jedini prijatelji našega kmeta!« tako poje s hripavim svojim glasom dr. Šusteršič skoraj na vsakem shodu. V žepu pa tišči ta poštenjak figo, ter si misli: toliko časa že ostanem prijatelj kmeta, kolikor časa kaj groša pri njem čutim! Ali na zunaj pa neprestano poje svojo pesem o prijateljstvu do kmeta. To pesem je politični naš orgljar zapel tudi zadnjo nedeljo na shodu v Šempetru, kamor so mu dušni pastirji toliko ostrženih ovčic nagnali. Šempeter je velika občina na Notranjskem, pa je tudi velika klerikalna trdnjava, kjer se tako rekoč dan in noč zabavlja na »liberalce« v deželni zboru in deželnem odboru. Nas, ki imamo večino v deželnem zboru in deželnem odboru, pa zaničujejo iz dna svoje duše, kakor bi rekel dr. Šusteršič. Ne bode škodilo, če si mi to občino dobro v spomin zapišemo. Kakor ljubimo vsako kmečko občino, tako ljubimo tudi šempetersko občino na Krasu. Kogar pa Bog ljubi, ga včasih tepe z nadlogami, tudi nam ne bode torej družega ostalo, nego Šempeter malo z nadlogami ošibati, dokler ne bode iztepeno tisto globoko zaničevanje do deželnozborske večine. Pravijo, da taka zdravila dostikrat pomagajo!

Na shodu v Šempetru je torej govoril dr. Ivan Žlindra. Ker o tem, kaj so tako imenovani katoliški poslanci v deželnem zboru za kmeta storili, ničesar povedati ni vedel, govoril je o državnem zboru in o nekdanjem hrvatsko-slovenskem klubu. Spregovoril je mej drugim tudi te-le besede: Pristopili so liberalci k hrvatsko-slovenskemu klubu, prej pa so zahtevali, da ne sme v pravih statih, da bita klub v prvi vrsti za kmeta delal. To so storili tisti »prijatelji kmeta«, ki se sedaj hlinijo kmetu! Zato nismo skupaj prišli! Kakor poročila »Slovenec«, so ostržene šempeterske ovčice po teh besedah burno beketale. Ž njimi pa dr. Šusteršič ni udaril samo po nas, nego tudi po znanem »Istrskem soloku« in po dalmatinskih poslancih. Ti, se ve, se ne bodo ganili, ker svojem ljubljencu, če tudi laže, nstore ničesar nemilega. In dr. Šusteršič je v Šempetru v tem pogledu resnično

lagal, vsaka beseda je izmišljena in zlagana. No človek, ki slepari, tudi rad laže! Z lažjo je hotel dr. Šusteršič v Šempetru dokazati svoje prijateljstvo do kmeta, zatorej pa to prijateljstvo v istini ni ničesar družega, nego hinavščina, laž in sleparija.

To se sijajno kaže tudi pri Kostanjevici in pri kmetijskih občinah, ki leže okrog nje. Bojim se, da bi Kostanjevica in te občine, če bi v deželi naprednih strank ne bilo, kmalu prišle v položaj, zapeti klaverno pesem! No, prijatelji, jaz nisem nasprotnik pobožnemu življenju, in kdor hoče v prvi vrsti živeti svojem Bogu, naj uživa pri tem popolno svobodo. Ali to naj stori na lastne svoje stroške. Nikakor pa nisem za to, da naj se iz lepe naše dežele napravi en sam kloster, v katerem bodo opatje pri polnih skledah delali pokoro, kmet pa pri praznih loncih. Klerikalna stranka pa ničesar bolj ne želi, nego tacega klostra! Ne rečem, da so samostani popolnoma nepotrebni. Ali v prvi vrsti je važen izrek: moli in delaj! Izrek: moli in lenobo pasi pa nima posebne veljave! Samostani na Kranjskem pa se množe, kakor gobe po dežju. Skoraj vsakega polleta vrže se kak klosterček v deželo, in kmalo prijadramo v tisto srečno dobo, ko Slovenci ne bodemo za kaj drugega na svetu, nego da pitamo nune in menihe. Kam pridemo? Zatičino so že nakupili tuji menihi in sredi slovenske krajine bodo živeli, kakor živi rak v ilnati svoji luknji. Kako je mogel erar to naselbinoprodati brez dovoljenja državnega zbora, mi je neumljivo. Na Pletarje so se naselili kartuzijanci in sedaj zidajo 70 francoskih hiš, katere bodo vse hotele živeti od slovenske masti! Če bode pa ubogi pleterski kmet pobral kako suhljad v graščinskem gozdu, pa ga bodo ti francoski patri, katerih se je lastna domovina srečno otresla, tirali pred sodnika in zapirali ga bodo brez usmiljenja. Da, dragi kmetje, ti klosterski opati, naj so že s Francoskega, s Španskega ali s Slovenskega, ti bodo kazali srce do vaše rumeno pšenice, srce do vašega izstradanega telesa pa ne bodo nikdar kazali!

In sedaj se z vso silo trudi naša klerikalna stranka, da bi erar tudi kostanjeviško graščino prodal kakim menihom, in sicer zopet brez dovoljenja državne zbornice. Sedaj vas mori Krka, potem bodete pa tik Krke imeli še bele graščinske menihe, ki so že nekdanj tlačili vašo Kostanjevico. Mi, naprednjaki pa kličemo mrtvi roki: proč od Kostanjevice! Če že hoče erar to graščino prodati, naj jo proda tako, da bo prodaja služila v korist kostanjeviškemu mestu in kmetom, ki živijo okrog Kostanjevice. Druge rešitve narodno-napredna stranka ne pozna, in če me zopet izvolite svojim deželnim poslancem, se bodem v družbi z vašim energičnim državnim poslancem potegoval samo za tako rešitev!

Na predlog notarja Hudovernika bila je kandidatura dra. Ivana Tavčarja soglasno sprejeta.

Mesto bilo je v zastavah. Po shodu pa je izvrstna mestna godba kandidatu priredila podoknico.

Deželnozborski kandidat za mestno skupino Kranj-Škofja Loka.

Iz Kranja.

Odpoved dosedanjega deželnega poslanca za Kranj-Škofjo Loko, gospoda ravnatelja Šubica, ki je iz tehničnih vzrokov odklonil zopetno kandidaturu, se je z obžalovanjem vzela na znanje. Odkar pa je meščanski volilni odbor v Kranju soglasno sklenil, postaviti na mesto Šubičevega kandidatom za deželni zbor gospoda Cirila Pirca, trgovca, posestnika in obrtnika v Kranju, zre vse napredno meščanstvo, ki tvori ogromno večino prebivalstva mesta Kranja, s smelostjo in zadovoljstvom v bodoče zastopstvo svojih interesov v deželnem zboru. Po našem mnenju mora vsak zastopnik narodov imeti ta-le svojstva: Pred vsem mora biti iskreno narodnega navdušenja, spojenega z odločno naprednim političnim prepričanjem; saj se pravo rodoljublje vsled novodobnega brezdomovinskega klerikalizma, žalibog, čedalje bolj izgublja, treba ga je torej povsod poživiti, posebno pa še pri naših narodnih zastopnikih; v do-

sego tega cilja pa je edini pripomoček odločna naprednost. Dalje mora narodov zastopnik natanko poznati težnje celokupnega slovenskega naroda v obče in one zastopane volilnega okraja posebej, ker sicer nam tava v temi in nima nobene dotike z volilci; tesna in neprestana dotika z volilci pa je pač prvi pogoj za uspešno poslansko delovanje. Potem treba zlasti poslancu, da ima vse najvažnejše sposobnosti za zastopstvo, kakor so razumnost, zgovornost, neustrašenost itd. In končno mora imeti veselje do vstrajnega dela.

Vsa ta svojstva za poslanca ima v polni meri gospod Ciril Pirc. Da je narodno navdušen, izpričujejo vsa narodna društva v Kranju, katerih načelnik ali odbornik je g. Pirc bil ali je še. Odkar je umrl notar Globočnik, je prevzel g. Pirc kot najsposobnejši mu naslednik dedščino vsega narodnega vodstva v Kraju. Ni ga društvenega ali narodnopolitičnega pojava, da bi on ne prisostvoval kot najbolj delaven član. Da pa je g. Pirc odločno naprednega mišljenja, o tem ni treba izgubljati besedice. Pri njem je do cela izključeno, da bi se kdaj pojavila le senca tuzadevnega dvoma. Dvo-mljiva čast, biti politično nemoralen, je prihranjena v Kranju zgolj maloštevilnim nekaternikom, ki se s svojo frivolnostjo še ponašajo, rekoč: v cerkev ne hodimo, k spovedi ne hodimo, a s farji držimo, ker nam to nese. Gospod Pirc je dalje domačin, ki dobro pozna vse razmere volilnega okraja, ker jih že leta in leta opazuje z lastnim očesom.

Od nekdanj je že informoval državne in deželne poslance o vseh zadevah njih volilnega okraja. Kot mnogoletni član občinskega odbora pa se je z brezštevilnimi svojimi referati iskazal veččega v vseh občinskogospodarskih odnosajih. Z vso vnemo deluje poleg tega v cestnem odboru, v okrajnem šolskem svetu itd. Ker značajnemu in delavnemu možu nevoščljivi nasprotniki ne morejo družega očitati, brenkajo mu vsak trenotek pod nos, da je »sprijen jurist«. Ali bile so le rodbinske razmere, da je moral prekiniti juridične študije in prevzeti doma po bratovi smrti posestvo, trgovino in obrt. Mar naj mu bo sedaj v sramstvo, da je bil kdaj na vseučilišču? Ali naj bodo res vzor meščanstva samo oni, ki so v prvi realki dobili trojko in nato ostali doma? Narobe, baš izobrazba gospoda Pirca najbolj priporoča, ker nam jamči za obširno duševno obzorje njegovo in vsled tega tudi za splošno poslansko sposobnost njegovo. Kimovec ne potrebujemo v deželnem zboru in ne možičkov, katere drugi potezujejo za nitko, posebno pa še takih ne, ki ne znajo ust drugače odpirati, nego kadar jedo. Gospod Ciril Pirc bo, to dobro vemo, z znano svojo živo zgovornostjo, s trezno premišljenostjo in neumorno delavnostjo ugleden naš deželnozborski zastopnik. Zato se vsi napredni meščani veselimo, da se je odločil za kandidaturu pod pogojem seveda, da ga tudi centralni odbor v Ljubljani proglasi kandidatom.

Mi vsi ga bodemo 19. septembra soglasno volili.

V imenu naprednih meščanov v Kranju.

Kmetijski volilci litijsko-trebanjskega okraja

razposlali so sledeči volilni oklic:

Možje, kmetijski volilci! Dvanajsti dan t. m. smo klicani, za okraje Račinski, Mokronški, Trebenjski, Žužemberski, Višnjegorski in Litjski, voliti svoje tri poslance za deželni zbor. Za nas imenit dan! Če se ozremo nazaj v pretekla časa, koliko je moral prestat in trpeti naš stan. Mnogo stoletij je bil suženj drugim brez vsake pravice v deželi in državi. Pojemali so mu grajščaki, škofje, samostani (klostri) in cerkve najboljše zemljo, najlepše njive, travnike, gojzde, potem pa še navrgli tlako in desetino, da jim je moral to zemljo obdelovati in jim še od svojih slabih pridelkov precejšno mero oddajati. Naposled se nas je vendar Bog usmilil. Obudil je dobre in pravične moze, ki so se za nazavzeli in razsvetili vladarje. Padla je tlaka in desetina, postali smo samisvoji gospodarji na svoji domači zemlji in zadobili smo še pravico, da smemo, kakor drugi stanovi, voliti svoje zastopnike v občinski, deželni in državni zbor. Kako se pa hočemo vredne izkazati za tolike dobrote in toliko milost? Gotovo najbolj s tem, da se zadobljenih pravic krepko poprimemo, jih skrbno čuvamo in modro živimo. Toraj zavedimo se, pomislimo s svojo glavo in svojim razumom. Porabimo glasov-

nice v svojo korist in izberimo si zastopnike ki bodo res naši. Ponujajo nam od neke strani dva ljubljanska dohtorja, g. Žitnik-a, ki je Ravbarjev boneficiat v Ljubljani in g. Švajcar-ja, še mladega človeka, ki se izučuje za advokata ali pravdenskega dohtarja. Če sta ta dva res dobra, naj ju volijo v Ljubljani ali kakem drugem mestu. Mi pa volimo moze iz svoje vrste, poštene in razumne kmetiske gospodarje, ki z nami čutijo, z nami trpe in bodo gotovo najbolj vedeli, kje in kako je treba kmetu pomagati. Ti mozeje, ki jih čislajo vsi pošteni ljudje, pa so ti-le: Franc Zupančič, posestnik iz Rakovnika; Janez Bukovec, posestnik v Mrzli luži; Franc Koščak, posestnik in župan na Grosupljam. Te soglasno vsi volimo! Saj pravi Bog: Pomagaj si sam in jaz ti bom pomagal. **Več kmetijskih volilcev.**

Strah pred Šetino.

Iz metliške okolice 5. sept.

Mej kmetijskimi sovražniki, ki nam usiljujejo starega in popolno nezmožnega Pfeiferja, vlada velik strah, ker kandidira g. Šetina. Vsi razumni kmetovalci so veseli, da se je g. Šetina odzval želji ljudstva in se odločil za kandidaturu. Cela Bela Krajina pozna g. Šetino kot jako zmožnega značajnega in delavnega moža in ceni ga, ker si je za kmetijski stan v Beli Krajini, za kmetištvo pridobil velikih zaslug. Kar je g. Šetina za nas že storil, to je dokaz, da nas bo tudi v deželnem zboru dobro zastopal, gotovo bolje kakor Pfeifer, ki je svoj rojstni okraj tako slabo zastopal, da se njegova stranka ne upa, ga zopet tamkaj kandidirati. Ali mislijo ljubljanski gospodje Pfeiferjeve stranke, da je Bela Krajina kaka smetišnica, kamor se pomete tiste kandidate, ki jih nikjer drugod ne marajo! Če je Pfeifer preslab za krški okraj, v katerem živi in kjer pozna vsacega človeka, je še veliko slabši za Belo Krajino, v kateri pozna samo nekaj farovžev in gostiln, o katere razmerah in potrebah pa še pojma nima.

Klerikalci se boje kandidature g. Šetine. Iz njihovih časopisov se vidi, da jih stresa mrzliza samega strahu, da bi propadel Pfeifer, in utegne zmagati g. Šetina. Pfeifer se sam ne upa na dan. To vse naj vse prave kmetiske prijatelje vzpodbudi in navduši za delo za našega kandidata g. Šetino. Agitirajmo in poučujmo ljudstvo, saj s tem varujemo najboljše svoje koristi; zakaj, če bi zmagal Pfeifer, bi to bila za Belo Krajino prava nesreča.

Klerikalni kandidat za dolenskijska mesta.

Ali so klerikalci v dolenskih mestih tako korenito dogospodarili, da se že ne upajo s svojo barvo na dan, ampak se morajo za drugimi firmami skrivati? Kaže se, da je tako, in da hočejo nekaj glasov ujeti na firmo »neodvisni obrtniki«. Ti neodvisni obrtniki so seveda sami klerikalci. Sinoči so imeli v Novem mestu shodek in so sklenili kandidirati proti gosp. dr. Tavčarju novomeškega ključavničarja, znane klerikalca g. Jos. Košičeka. O novem kandidatu vemo, da ni samo ključavničar, ampak tudi podjetnik, in da je kupil malo grajščino. Ko je neki radi svoje duhovitosti znan grajščak nekoč vprašal g. Košičeka, kaj da je prav za prav, ključavničar, podjetnik ali grajščak, je gosp. Košiček rekel: »Jaz sam ne vem, samo to vem, da nimam denarja«. Omenjeni vpraševalec je na to rekel: »Potem ste grajščak! Jaz sem tudi grajščak in tudi nimam nikdar nič denarja.«

Mramor in črne vrane.

Z Notranjskega, 5. sept.

Letošnja letina nam je na Notranjskem prav dobro kazala, posebno krompir, toda žal, pri krompirju smo začeli opazovati, da je od mramorja objeden. Ljudje pravijo, da so se črne vrane v mramorje spreobrile. Je-li to mogoče? Ker nam je klerikalna stranka — umnega kmeta svoje stranke kot kandidata postavila, namreč Drobniča, p. d. Mramorja, ki ima bister um kakor slon in debelo glavo, nam bode on gotovo znal pomagati. Saj je bil več let hranilnici in posojilnici, katero je gosp. kurat Karol Lenasi, sedaj v Šmihelu p. Nadanje Selo, ustanovil, in je Bločanom vse dotične posle brezplačno in dobro opravljal. Ali dva njegova namestnika sta pri posojilnici ostala v ža-

lostnem spominu. Pri prvem ni svota 200 do 300 nikjer bila vpisana, a se je pozneje na premeten način nadomestila; drugi je imel vodstvo 5 mesecev, a izkazalo se je, da slabo gospodarji. Vsi interesi so se za stroške porabili, za vožnje v Lože in Cerknico, akoravno je imel dotični stotake v žepu. Tako je prišlo, da je rekel kapelan: »Nullon Null — lässt sich nichts abziehen«. Odvezli so mu ključke blagajne in so ga odslovili, dasi jim je ustanovil konsumno društvo. Seve je bilo društvo nepotrebno, saj so tam štirje trgovci, ki se imajo boriti za vsakdanji kruh. Blagajno so prenašali, ako se ne motimo, ravno na sv. Petra dan po krščanskem nauku. Od tega prenašanja ima Drobnič še danes žuljeve roke. Kaplan imel je pa konja in lepo kočijo, in ko je imel odhajati iz Blok, domenili so se Drobnič in drugi kmetje, da kapelanu konja in kočijo ustavijo. Menelik pa, zvita buča, jim je ušel. Ako je posojilnica pozneje denar nazaj dobila, tega ne vemo. Zakaj da je č. g. Drobnič duhovščini prijatelj, to on najbolje ve! Ako bi mu ne bili duhovniki pomagali, bi še danes bil neoženjen, vsaj ga ni marala vzeti nobena dekla, ker vsaka je rekla, da je preveč neumen. Tudi bi vas vprašali: Šusteršiča, Kreka, Lavrenčiča in Lenasija, koliko časa so Drobniča na govor-predstavo pripravljali? O Lenasiju vemo, da ga že tri leta pripravlja, saj je že ž njim obletel vsa ognjišča v Šmihelu in ga predstavljal kmetom kot vrlega in umnega moža. Predstavljal ga je v Knežaku, v Košani, v Trnovem in v drugih vaseh. Cirkus Barnum & Baylay bi bil zadovoljen, ko bi mogel tako bistro glavo dobiti! — Sicer smo klerikaleci, a ker vemo, da bi nam »Slovenec« ne hotel sprejeti dopisa, obračamo se do vas spoštovani g. urednik »Slovenskega Naroda«. Seveda prosimo vas tajnosti. Bog varuj, da bi komu povedali naša imena, saj veste da smo ubogi Notranjci izstradani in izsesani do kosti, in ne bi mogli prestati pred svojimi sovražniki. — Vendar vam naj povemo, da ne bomo glasovali ne za Drobniča, p. d. Mramorja, ne za dr. Ev. Kreka, marveč volili bomo soglasno od ljudstva za kandidata postavljena sposobna moža gosp. Arkota in Ambrožiča, ne pa vas duhovnike, ki še bob od fižola razločiti ne znate. Zakaj vas duhovnike smo spoznali! Vi pravite, da ste od starišev kmetskega stanu, in da delate za povzdigo ubogega kmeta! Kaj boste vi pomagali kmetu, ki ste ga že do kosti obglodali! Sedaj bi mu vzeli še radi um.

Ali tudi nam ubogim trpinom začelo se svita. Solnce je tudi dosedaj že sijalo, ali mi ga nismo videli, zvezde so sijale, mi jih nismo videli, bilo je vedno mračno pred našimi očmi, ker ste nam Vi temoto delali in nas slepili! Sedaj se nam jasni. Radi damo cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega! Vi pravite: vse za vero, dom, cesarja! Mi pa pravimo, da Vam ni nič ne za vero, ne za dom, ne za cesarja, Vam je le za denar! Če hočemo v cerkvi v klopih sedeti, moramo plačati, če se kdo oženi mora plačati, ko umrje, mora plačati od pogreba in zvonjenja, in še od mrtvega vleče dobiček za maše, ako ravno imate mastne plače. Dajemo vam biro, kupiti moramo zvonove, zidati vam palače, popravljati cerkve in farovže, ki so veliki da bi lahko po 200 vojakov stanovalo v njih. Ako ste v resnici prijatelji kmetov, zakaj ne pomagate kmetu z denarjem cerkvene premoženja? Mrtva roka ima na tisoč milijonov gotovega denarja. Kadar bodo duhovniki za nas plačevali davke, bomo radi volili duhovnike, dokler bomo morali pa mi kmetje sami plačevati davke, in skrbeti za svoje žene in otroke, volili bomo kakor bomo hoteli mi in ne Vi!

Božja zapoved, kakor jo je učil naš ljubi Izveličar pravi, da je duhovnik postavljen za cerkev in da ima skrbeti za izveličanje naših duš, za telo bomo že sami skrbeli. Vam, g. Drobnič svetujemo, vzemite 12. t. m. v roke pušo in pojdite preganjat črne vrane. Vam, g. Krek, pa, da greste v semenišče in v cerkev za kar vas je Bog v resnici postavil. Amen!

V Ljubljani, 7. septembra. Katoliški shod v Olomucu.

Spričo deželnozborskih volitev so začeli prirejati razni škofje katoliške shode, ki

se vrše sicer navadno le proti gibanju »Proč od Rima«, v istini pa so veliki politični agitacijski shodi, ki ne ostanejo brez vpliva pri bodočih volitvah. Tudi olomuški knezoškof hoče imeti svoj katoliški shod, ki bode pa narodna nasprotja na Moravskem še pohujšal boje med naprednjaki in konservativci še poostiril. Knezonaškoskof hoče javno demonstrirati z udeleženci kat. shoda ter je nameraval pririditi velik obhod po mestu. Ta obhod je vlada prepovedala, a knezoškof je rekuriral. Ako se njegovemu rekurzu ne ugoti, namerava bajt knezoškof pririditi po olomuških cestah in ulicah procesijo, da bi se vsak protest potem kaznoval kot kršenje verskega obreda. Škof hoče torej naravnost izživati, samo da bi onesrečil opozicionalce, kar je gotove pristno katoliško. Nemci sila agitujejo za protestni shod, in nedvomno se ga udeležijo veliko število nemških nacionalcev. Dosedaj je katol. shod še brez strehe fer ne more najti lokala. Na vsak način more postati katol. shod jako zanimiv!

Deželnozborske volitve v Galiciji.

Prva bitka v deželnozborski vojni se je izvršila v Galiciji. Zmagala je poljska šlahta. Izmed 74 poslanskih mandatov so jih dobili 50, 12 več kot so jih imeli prej. Malorusi so izgubili dva mandata. Vse količkej svobodomiselnih stranke, narodna stranka, demokraci in kmetiška zveza imajo izgube ter so njihove mandate prevzeli konservativci, klerikaleci. Le Stojalowskijanci so pridobili nekaj mandatov, ker jih je to pot podpirala šlahta. Opozicija je jako oslABLJENA, in osrednji poljski volilni odbor pleinstva in duhovništva triumfira. Šlahti so zagotovljeni mandati (24) veleposestnikov in še 9 volilnih glasov, tako da bo imela šlahta v novem deželnem zboru močno $\frac{2}{3}$ večino, četudi bodo morda pripadli v mestih in trgovinskih zbornicah še ne zasedeni mandati opoziciji. Bržčas pa pridobé plemiči in konservativci še nekaj sedežev. Novega duha torej v gališkem deželnem zboru ne bo. Malorusom se bode godilo še slabše. Vzrok porazu opozicionalnih strank je na eni strani nedelavnost, lenoba in brezbriznost ljudstva, na drugi strani pa mogočna sredstva šlahte. Volitve so se bajt izvršile večinoma povsod mirno. Resnica o volilni mahinaciji in v korupciji v Galiciji se izve šele v državnem zboru.

Vojna v Južni Afriki.

Kitchenerjeva proklamacija ni dosegla doslej nobenega omenljivega vspela. Angleži dovoljujejo sedaj burskim ženam, da obiščejo svoje može, ker se nadejajo, da bodo žene vplivale na može ter bo vojne prej konec. O vstaji v Kaplandiji se poroča: General Kitchener javlja, da so odšli Buri v severno-vzhodni smeri v okraj Transkeidi. Polkovnik Monro ztraži gorske prelaze, dočim sta polkovnik Scobell in Doran začela s preganjanjem Burov. Na jugu stoji stoji Theron blizu Ondtshoorna; preganja ga polkovnik Kawanagh. Schlepers se je obrnil zopet proti severju. Pregarja ga polkovnik Aleksander. General Wyndham ima pred seboj oddelek Smita južno Frasebarga. Drugi burski oddelki so razkropljeni v soteskah in dolinah gorovja. 29. avg. je prekoračilo reko Oranje zopet nekaj Burov. Tako prav nič ne kaže, da bo 15. t. m., kakor je mislil Kithener, vojne že konec. Buri so zopet ustavili, oplenili in razstrelili več vlakov in o miroljubnosti ni sledn. Angleži kupujejo še vedno konje. Sedaj so jih začeli dobivati tudi na Ruskem. Večinoma pa jih dobé iz Zjedinjenih držav, kjer so nakupili že 115.190 konj in mul, katere so poslali preko New Orleansa v Južno Afriko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. septembra.

— **Sestanek krščansko-mislečih dijakov v Ljubljani.** Zaradi boljšega poznanja tistih elementov, ki so se te dni igrali »Krščanske dijak« naj navedemo karakteristično dogodbo. Predsednik shoda krščanskih dijakov, ki je tudi predsednik »Zarije« v Gradcu, je bil neki Evgen Jarc. Ko so nekateri dijaki pod vodstvom tega Evgena Jarca hoteli v Gradcu preleviti društvo »Naprej« v dijaško društvo alà »Danica«, pa grozdje je bilo prekislo, so napadli pobalinski predsednika dr. Žižka, da bi ga izgnali s škandali iz društva. Ena tožba je še vložena, ena je bila rešena pri graškem sodišču s častno izjavo gosp. Jarca, ki je nabita na deski v društveni čitalnici. Ker se je izjalovila namera z »Naprejem«, na-

redili so svojo društvo »Zarija« s 6 člani, 3 Jarci. Ker bo g. Evgen Jarc, jeden najgrših kričačev, kmalu zavzel mesto na kaki slov. gimnaziji in bo kot krščanski strelec naredil gotovo tudi lepo karijero, je potrebno, da se priobči ta stvar. Klin s klinom. Klerikaleci bi kaj takega zoper nasprotnika še vse drugače porabili, kakor so odjedli kos kruha suplentu g. Kostialu v Ljubljani. Evgen Jarc je, da se izogne sodni obsodbi zaradi častikraje, moral podpisati naslednjo častno izjavo: »Jaz podpisani Evgen Jarc obžalujem, da sem pri obnem zborovanju društva »Naprej« dne 21. maja 1901 nepremišljeno in v preneglosti rekel, da je gospod dr. Franjo Žižek lagal, in ravnotako obžalujem, da sem v dopisni knjigi društva »Naprej« pismeno trdil, da je gosp. dr. Žižek v zadvi društvenih pravil na način, ki se ne da kvalificirati, okanil društvo in društvenike. Jaz prekličem te trditvi, in izrecno zagotovim, da za nje nimam nobene podlage, in da obče nimam nikakoršnega vzroka na popolni poštenosti gospoda dr. Žižeka dvomiti. Jaz prosim tedaj gospoda dr. J. Žižeka odpustjenja. Gradec, dne 9. julija 1901. Evgen Jarc l. r. cand. phil., dr. Ivan Klasinc l. r. kot priča, dr. Gr. Krek i. r. kot priča, L. Brolih l. r. kot priča, dr. B. Ipavic l. r. kot priča. — Toliko za sedaj o predsedniku shoda krščansko-mislečih dijakov!

— **„Gospodarske zveze“.** Okr. sodišče v Celju je začelo, kakor smo danes teden naznanili, kazensko preiskavo zoper voditelje konsumnega društva na Rečici v Savinski dolini, in sicer zaradi falsificiranja računov. Preiskava se je raztegnila tudi na neke uradnike »Gosp. zveze«, ker leti nanje sum, da so oni izdelali dotične falsificirane račune, seveda ne iz lastnega nagiba, ampak vsled naročila. To je velepomembno, kajti Šusteršičeva »Gospodarska zveza« je revizijski organ, ki ima nalogo in dolžnost skrbeti, da se pri njenih zadrugah pravilno in pošteno posluje, in da se sestavljajo pravilni računi. Kako umeva »Gospodarska zveza« to svojo nalogo in dolžnost, priča gorenji slučaj, da se je namreč začela kazenska preiskava proti njenim uradnikom, ker so obdolženi, da so sestavili falsificirano bilanco. Pri tej priliki si dovoljujemo vprašati, kaj so poklicana oblastva storila glede bilance »Vinogradniškega društva« za lansko leto, katera bilanca je tudi falsificirana?

— **Katoliška impertinenca.** Dr. Žitnik vsedel se je bil na shodu v Vipavi na visok kuruličen stol ter kar bljuval zaničevanje na dra. Tavčarja, Božiča in liberalce sploh, ter se spozabil do izjave, naj se mu poslušalci nikar ne čudijo, ako mu čast ne dopušča, z liberalci k eni posvetovalnimizi, k eni skledi sest. To nesramnost izustilo je človeče, ki samo nima nobene časti, katerega je lastni klerikalni klub iz svoje srede izključil, in katerega se vsi pošteni ljudje ogibljejo, in bi vzlasti liberalni poslanci takoj od skleda vstali ako bi se jej ta lažnjivec približal.

— **„Humor“ dr. Janeza Kreka.** Nekaj dni je tega, kar je neki gospod zvečer ob polu 11. na kolodvoru v Škofj. loki, videvši dra. Janeza Kreka v šali zaklical »Živila žlindra«. Krek je postal grob in je zakričal »Živio osel«, na kar je dobil v odgovor »Servus kolega«. Kreku je ta koreniti odgovor kar sapo zaprl. Nič več se ni oglasil. Ko je pa vlak odhajal, je nekdo omenjenemu gospodu osle kazal. Humor pa ima ta dr. Janez Krek, prav šintarski humor!

— **Habetov Francelj se je našel.** Takoj v ponedeljek se je vrnil na Goče. Prej ta dan je dekan Erjavce nalagal lahkoverne svoje poslušalke — mož ni bilo mej njimi videti — »da se naš kandidat ne more shoda udeležiti, ker se je šel v toplice zdraviti; takoj naslednje jutro je pa naš poredni Francelj Erjavca razkrinkal ter dokazal, da se ni šel zdraviti, ampak se le pred volilci — skril, ker je tako sramežljiv, prav deviškosramežljiv!

— **Škof v Kostanjevici.** Gosp. knezof je pred kratkim birmoval po Dolenskem in tudi v Kostanjevici. Pridiga, katero je imel tu, je bila sila ostra. Premilostni se je silovito razgrel. Skakal je sem in tja in na zadnje treščil svojo

čepico obprižnico, da je odskočila kakor žoga, tako hud je bil na liberalce. Kmetje so po birmi zmajevali z glavami in uganili, da premilostni niso ravno dober propovednik in rekli: »Firsť pa tudi niso ta pravi.« Ako premilostni misli, da je v Kostanjevici s svojim nastopom dosegel kak političen uspeh, je v veliki zmoti. To nam lahko verjame. G. knezoškof je pa dokazal, da ima vse sposobnosti delati v deželnemu zboru obstrukcijo, kakor sta jo napovedala dr. Šusteršič in Žitnik.

— **Škof in polir.** Popotniki, ki so se včeraj s popoldanskim vlakom peljali mimo Št. Vida, so imeli priliko, opazovati nenavaden prizor. Blizu škofovega stavbišča stala je škofova ekvipaža, ne daleč od nje pa sta stala škof in njegov polir. Razgovarjala sta se živahno, tako sila živahno, da so imeli gledalci vtis, kakor bi se prav ljuto prepirala. Škof je veliko gestikuliral, a videti je bilo, da tudi polir ni vaju molčati... Seveda ne vemo, kaj je dalo povod, vemo pa, da jeza zdravju škoduje in zato spominjamo premilostnega gospoda knezoškofa na znani izrek: Mensch, ärgere dich nicht, tudi če s polirjem nisi zadovoljen.

— **Klanfarjev Tone brez konca.** V včerajšnji številki smo prinesli popravek njegov glede žganjetoča v škofovi baraki v Št. Vidu. Ta popravek sam dovolj pojasnjuje dotične razmere. Še bolj bodo pa ilustrirali potrebo tega žganjetoča prepri in pretepi okoli te barake, ki so zdaj na dnevnem in — nočnem redu. Toda o tem dovolj. Spregovoriti pa moramo še besedo o tistem delu Tonetovega popravka, ki govori samo o njegovi osebi. Tone pravi, da ni nikdar pozabil užitninskemu uradu dati, kar mu je šlo. To je pa res: Klanfarjev Tone ni pozabil dati, ker sploh ni mislil dati užitninskemu uradu, kar mu gre. Ta urad ga je prisilil da je morel plačati kazen za 230 litrov žganja, katerega so našli v tihotapljenega v klanfarjevi skrivnej kleti, za katero pred še noben dacear vedel ni. To je bilo 12. marca 1898 leta. Takrat je bil Klanfarjev Tone že odbornik tihotapskega vinogradnega društva. Ali se je tam izsolal še-le, ali je že pred vedel za svojo — skrivno klet?

— **Podraški župnik Koller** je zelo skrben dušni pastir. Dne 5. t. m. odšel je bil na vse zgodaj v neko sosednjo občino agitovat. Koj za njegovim odhodom priglašen je bil krst, in ker so bili botri tri ura daleč prišli, želeli so to naglo opraviti, da se morejo prej domov vrniti. Toda župnika ni bilo, in čakati so morali do poznega večera. In ker so bili v strahu, da ne bi zopet v pijanosti zakrament sv. krsta delil, opozorili so ga po cerkveniku, naj v Št. Vidu nikar ne pije, nego naj se naglo domov vrne. Pred kratkim je neka žena nagloma na porodu umrla. Kdo bi bil sedaj dal tolažila sv. vere, ako bi se bil tak slučaj dne 5. t. m. ponovil? Plačujejo li Podražani svojega župnika za dušno pastirstvo ali za agitacijo? Zdi se, da ga je škof poslal v Podrago le za agitatorja. Nekaj pikantnega o njem pa prihodnjich.

— **Zaradi župnika in kaplana obsojena** sta bila pri okrajnem sodišču v Šmarju dne 22. avgusta Šmirjokelnova Micka in kmet in »cekmeštar« Martin Korže, znan pod imenom »striiije Tina«, vsak na tri dni zapor. Nabirala sta namreč denar, da bi plačala za župnika Krefta in kaplana Pintariča na Ponikvi globo, katero njima je prisodila sodnija. Hotela sta »gospodoma« olajšati kazen, kar pa ni dopustno, kakor sta sedaj izvedela. Sedaj hočejo farovski pristaši iz nabra-nega denarja kupiti farni cerkvi nekaj, kar bode »liberalen spomenik« in večna priča, kako so bili zaslepljeni kmetje po duhovnikih zapeljeni. Tisti kmetje, ki so prišli po krivdi duhovnikov v kazen, vedo sedaj, kaj se pravi »kmet z gospodom in gospod s kmetom«. Po geslu kmet s kmetom še ni prišel nihče v zapor. — Istega dne, ko Šmirjokelnova Micka in »striiije Tina«, je bil pri sodniji v Šmarju obsojen na tri dni zapor klerikalni mazač Miha

Zdolšek, po domače Kotel, ker ni spoštoval železničnih zapornikov ali šrang.

— **Iz Poljan ob Kolpi** se nam piše. »Slovenec« piše pod naslovom »Šetina na agitaciji«, da je ta prodajal na cente obljub v Starem trgu ob Kolpi in in so mu »živijo« kričali. Da, da, živijo so mu kričali, ker poznajo g. Šetino, da je v polnej meri zmožen obljube tudi uresničiti, da je mož dela ter da ima sree za kmeta. Kar se pa tiče »lepega vzgleda bogaboječnosti«, ima čestiti dopisnik najmanj pravice, v javnost siliti; kajti on, ki bi moral biti kot duhovnik v resnici uzor katoliškega kristijana, je — vse kaj drugega. Da bi se na merodajnem mestu kaj več gledalo na moralo, bi nam ta gospod že davno kaplanil ne bil. Oh, s centi masla na glavi, pa podati se na plano z dopisom, z »ogledali« in s prita-jeno agitacijo —! Ako ne stopi v zatišje, ga zna raztopljina zadušiti. Pa tudi oni njegov najzvestejši drug, kateremu sicer diše novci zavoda, kojega bi klerikalci radi v žlici vode vtopili — zastopnik banke Slavije — naj bi lepo miroval in ne pljuval v lastno skledo.

— **Pravična sodba.** Dne 3. t. m. vršila se je pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju vsključna obravnava proti župniku Alojziju Kreftu na Ponikvi in proti tistim kmetom, ki so nahujskani in zapeljani razgrajali na razbitem klerikalnem shodu in žalili oblastvene organe. Župnik Kreft je bil obsojen na 100 kron globe ali 10 dni zapora. Prvi sodnik ga je bil obsodil le na 30 kron globe ali 3 dni zapora. Vsled vzklica ali pritožbe proti tej prvi obsodbi je torej vzklicno sodišče izvišalo kaznen na 100 kron ali 10 dni zapora. Nasprotno pa se je kmetom zaporna kazen spremenila v globo in prav nizko odmerila. To je pravična sodba. Zapeljivec naj se zmiraj ostreje kaznuje kakor zapeljanec. Župnik je pri vzklicni obravnavi vse tajil in zavijal, in pripovedoval take čenčarije, da ga je predsednik neki moral zavrniti. Sedaj je župnik ves poparjen. Za pretečeni petek je bil župnik še oznanil, da bode imel mašo za spreobrnjenje trdovratnih grešnikov, to je naprednih, organizovanih kmetov. Kako ga je Bog kaznoval.

— **Klerikalni uzor čistosti.** Iz Kozjega se nam piše: Velika žalost vlada v našem klerikalnem taboru. Jednemu najodličnejših klerikalnih pristašev, občinskemu odborniku, udu krajnega in okrajnega šolskega sveta, cerkvenemu ključarju in nebonoscu ter zagrizenemu klerikalcu Mihaelu Volovšku se je nekaj neprijetnega zgodilo. Začetkom tega leta se je začela o njem po celi fari širiti govorica, da je ta pobožni mož pred leti s svojim hlapcem »natura preganjal« in se sploh za hlapčovo telo preveč zanimal. Posledica te govorice bila je tožba. Tožil je Volovšek štiri kmete naprednega mišljenja zaradi razžaljenja časti. V prvi instanci je zmagal. A prizivno sodišče je sedaj vse obtožence popolnoma oprostitilo in s tem Volavšku odreklo zadoščenje za njegovo »razžaljeno čast«. Vse ni nič pomagalo! Ko so naši obtoženi kmeti bili v Kozjem obsojeni, je Volavšek razobesil na svoji hiši belo zastavo v dokaz, da je »nedolžen«, in da ni nikoli kake nečistosti uganjal. In ko je bila v Celji prizivna obravnava, je njegova družina doma ves dan »roženkranc« molila in Boga prosila za ugodno razsodbo. Zastonj! Vsevedoči Bog teh prošenj ni uslišal. In za to taka žalost pri naših klerikalcih: Niti Bog jim noče pomagati, akoravno ga nosijo vedno na jeziku.

— **K poglavju o bistroumnosti katoliškega duhovništva.** V »Duhovni Branji, od te Zirkle, inu SS. Ozhe-tom storjeni, inu od Papasha Urbana VIII. unkadani (izdani), skus S. Kolmana poterdvjeni« (iz nemščine prestavljeno, natisnjeno »v Kölnu u tam lete 1740«) čitamo na str. 89 seg. sledeče: »Anu lepu resojenje, katere je Chrishtush tam SS. 3 Devizam Elisabethi, inu Brighithi inu Mehtildisi resodou. 1. Je rekou nai prei kniem vi ste moje lube shzhere, jest sim 100 inu 2 barti od judou oshlepan biu. 2. Jest Sim od judou u gartelni 30 barti s pastio (s pestijo) na usti udarjan biu. 3. Sim jest u Anasauei shishi 7 barti doui padou. 4. Sim

jest na gvau, na rame, inu na persi 30 shtrahou prauseu (prevzel). 5. Na mojej pliezah inu na nogah sim jest 30 shuakou prauseu. 6. Sim jest 30 barti per vasieh gore uliezhen biu. 7. Sim jest is moiga serza 127 barti sdihnou. 8. Sim jest 72 barti sa brado uliezhan biu. 9. Sim jest taku grosouitno potisnjan biu, da sim s' tashzhiem (težkim) krisham na siemlo padau. 10. Sim jest per gaishuenju 6666 shuakou prauseu. 11. Na krishi sem jest 3 smertne terne dobiu da so mi skus moje guauo shli. 12. So mi 73 barti u oblihzhe pluali. 13. So mene u zalam moimu shuoti 475 ran naredili. 14. Tah judoshzhah shounierjov je bu kso me ujeli 50 tah brizhov (bričev) 38 inu tah k so me vazheli so 3 bli. 15. Keruaueh kápelz je 30430 is moiga shuota skauo. Usi ti, kir saki den 7. ozhanashou inu 7 ovomari (avemarij) inu ano vero poshebrajo, taku dougo, da antikai ozhanashou bo poshebranih liker je mojej kapelz tu hzhesti mojga grenkiga terpljenja inu smerti, tam ozham podeliti velzhah (večjih) gnad al odpustikou« itd. slede odpustki za grešnike, rano-umrle etc. Konec: Tuje naidano bu (najdeno bilo) na S. grobe v Jerusalemi, inu te kir tu per sabe nosi, tomi hudizh na more shkouati inu bo pred nague smertjo obaruani, al ana nosezha shana (žena) tu per sabe nosi bo uehku rodia. — Komentar prepuščamo razsodnim čitalcem samim.

— „Zadnje latinske zmage.“

Pod tem zaglavjem piše »Edinost« z ozirom na to, da je rimska kongregacija obredov v zadevi škofa Šterka in lahonskega župnika Jurizze odločila zoper škofa in v smislu tržaških Lahonov tako-le: Slovenski Rojančani poznajo dobro sedanje odnošaje. Tudi znajo, da ne bo za njih več kruha v latinski cerkvi. Nevarnost je bila, da bi prestopili v pravoslavje. Saj so že večinoma zahajali na mašo v pravoslavno cerkev, da ne gledajo pohujšanja na mizi Gospodovi v svoji rojstni cerki. V Rojanu so polnoma zadovoljni zmage magistratovega župnika Jurizze. Tudi je še druga okolnost, ki napolnjuje z veseljem srce Slovencev v Rojanu. — Dan Gospodov je blizu. Slovenci Trsta in okolice so rešeni. Kmalu nastane vprašanje: kedo bo v rojanski cerkvi gospodar? Naša skrb bo, da izgine iz Rojana ves latinski duh. Latinska gospoda, končna zmaga bo naša in ne vaša!!

— **Davkoplačevalci šentpetrskega okraja** imeli bodo jutri, v nedeljo, ob 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivovarni na Sv. Petra cesti razgovor v zadevi električne železnice, oziroma nje izpeljave čez novi most. Železi je obilne udeležbe.

— **Št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** uljudno vabite vse častite člane k maši-zadušnici, katera se bo darovala v torek 10. t. m. ob 9. uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani za pokojno prvo predsednico gospo Ano dr. Zarnikovo.

— **Začetek šolskega leta.** Piše se nam: Z ozirom na to, da se »Laibacher Zeitung« čita samo po uradih, bi bilo jako umestno, da bi ravnateljstvo c. kr. državne realke v Ljubljani naznanilo tudi v slovenskih časopisih začetek prihodnjega šolskega leta. Ravnateljstvo omenjene šole naj premisli, da je več kakor dve tretjini realcev slovenske narodnosti in nadalje naj tudi premisli, ako bi teh ne bilo, da bi po realčnih prostorih pri belem dnevu strašilo.

— **Velezanimiva knjiga.** Alfred Jensen, znani pospeševatelj kulturnih teženj in duševne zveze med Slovani in Švedi, je izdal v Stockholmu v švedščini 25 Aškerčevih balad pod naslovom »Anton Aškerc, Sloveniska Ballader« ter je knjigo posvetil v spomin šestdesetletnice švedskega pesnika Snoilskega. Prelagatelj je poklonil en izvod svoje knjige tudi gospodu Hribarju »kot županu mesta Ljubljane«. V literarnih slovenskih krogih bo knjiga vsekako vzbudila mnogo zanimanja in občno pozornost. Prevod stane v našem denarju 2 K 64 h.

— **Cestno dirko** priredijo kolesarsko društvo »Ilirija« v nedeljo, dne 15. septembra t. l. ob dveh popoldne na progi Kranj-Ljubljana. Po dirki se pa vrši veselica na restavracijskem vrtu pri »Novem svetu« ob godbi, petju, plesu, šaljivi pošti in na okrašenem predvrtu in raz-

svitljenih kolesih aranžira se vožnja v redah in Coriandoli Corso.

— **Kontingentni obračun.** Po letošnjem kontingentnem obračunu je za mesto Ljubljano žrebna št. 40/I. končno veljavna zaključna številka vojske, žrebna št. 69/I. končno veljavna zaključna številka domobranstva in žrebna številka 78/II. končno veljavna zaključna številka nadomestne rezerve vojske. Mesto Ljubljana je dalo v pretečenem letu 58 vojakov, izmed katerih je bilo uvrščenih 38 v vojsko, 6 v domobranstvo, 9 kot čezštevilnih v vojsko in 5 kot čezštevilnih v domobranstvo.

— **Pregledovanje na črti bohinjske železnice.** Te dni prične pregledovanje črte druge železniške zveze Trstom na črti od Jesenic do Trsta. Inženirji in njim prideljene osebe bodo pregledovali cel načrt, merili in postavljali svoja znamenja. Da morejo vse to v redu storiti, bodo morali iti v hiše, posekati tudi kako drevo, odstraniti kak plot itd. Da ne bo oporekanje in nesporazumljenj med inženirji in med prizadetimi posestniki, se je že naznanilo, da se event. škoda povrne, ter se prosijo ljudje, naj ne delajo ovir pri tem pregledovanju, naj ne stavijo pretiranih zahtev glede odškodnine ter naj puste v miru znamenja, katera dajo postaviti inženirji. Glede določbe za odškodnino se bodo obračali do župana in do poškovodanca. Ako bi se kdo protivil ali zoperstavljaval, pride v nazskrižje s politično oblastjo. Radi tega svetujemo prizadetim, da gredo na roko inženirjem ter se vedejo tako, kakor pritiče, seveda pričakujemo pa tudi, da inženirji in politična oblast postopajo tako, da ne bodo dali povoda pritožbam.

— **Železnica Čedad — Sv. Lucija.** Italijanska vlada resno misli na železnico od Čedada po Nediški dolini mimo Kobarida do Sv. Lucije. Naročila je tudi že, da se za to črto izdelajo načrti. — Spodbodla jo je k temu važnemu koraku dobra volja, katero je pokazala avstrijska vlada za železnico od Sv. Lucije do Kobarida in potem dalje do Loga, kakor jo je sprožila narodno-napredna stranka že jeseni l. 1899.

— **Nezgoda pri cesar Franc-Jozefovem mostu.** Danes dopoldne je pripeljal posestnik Valentin Boh iz Podpeči s čolnom okoli 200 vreč belega peska k zgradbi cesar Franc-Jozefovega mostu. Ker mu delavci od zgradbe niso prišli pravočasno na pomoč, da bi čoln pred mostom ustavili, je voda nesla čoln naprej, ki je zadel v stavbni oder in ga polovico podrl. Sin Valentina Boha se je rešil s skokom v vodo, delavec Franc Bezljaj pa se je rešil na nepodrti del odra. Valentin Boh je bil najpopred skočil na breg in je skušal čoln z vrvoj obdržati nazaj, ker ga pa ni mogel, skočil je nazaj v čoln. Tudi on se je rešil na stavbni oder. Čoln s peskom vred se je prevrnil. Boh ima precejšnjo škodo, ker mu je čoln razklalo, pa tudi graditelj mostu ima škodo, ker bode moral del stavbnega odra na novo postaviti. Dogodek je bil privabil mnogo občinstva na sv. Petra nasip.

— **Ižanski konji** se najbolj plašijo pred vozovi električne cestne železnice. Danes dopoldne je na Karlovski cesti neko ižansko kljuse se kar na trehuh vrglo, videvši električni voz in na Poljanski cesti je umazan ižanski šimelj iz strahu prekucnil prazen voz. Ižanci se bodejo sedaj naučili po mestu voziti. Dosedaj so polegali po vohih in pustili konje same iti naprej. Vozovi električne cestne železnice pa so tudi vzdrabili zaspane ižanske konje in zaspane voznike. Treba je vozniku paziti na žival, da mu ne prevrne voza in včasih je tudi treba stopiti z voza in prijeti ognjevitiga konjiča za brzde.

— **Konj splašil** se je danes dopoldne Pred Škofijo, ustrašil se je električnega voza, ki mu je privozil nasproti. Konj je zavrnil voz nazaj in na železnižni tir tako, da je električni voz zadel v njega in ga prevrnil. Na vozu je bila naložena detelja. Voznik, njegova žena in hlapec, ki so bili na vozu, so padli z voza, pa se niso poškodovali.

— **„Rechts vofahren“** je upil neki Ižanec nad voznikom električnega voza, ko mu je ta dajal znamenje, naj se izogne z železnižnega tira. Mož bode menda že izvedel, da za vozove električne cestne železnice ne velja »links einweichen« in »rechts vofahren«.

— **Prehudo je zeval** neki monter električne cestne železnice, tako da mu je čeljust iz oklepov skočila. K sreči je dobil takoj zdravnika, ki mu je čeljust uravnal.

— **Panorame international.** V Ljubljano je došel panorama, ki utegne obuditi veliko zanimanja. Marsikdo si želi, da bi mogel popotovati okrog sveta in si ogledati prirodne posebnosti raznih krajev, saj si iz knjig in potopisov ne more napraviti jasne podobe o njih. Seveda je le malokomu sojeno, napraviti tako potovanje, vsaj po izbornih podobah si zamore napraviti jasno sliko naravnih lepote znamenitejših krajev ter nmeinskih proizvodov raznih narodov. Podobe ktere je videti v panorami, so jako natančno izdelane in predstavljajo poleg navadnih znamenitosti zlasti arhitektonične in etnografične zanimivosti. Sloveči geograf prof. dr. Krepert je to panoramo jako toplo priporočal vsem krogom, zlasti pa mladini, ki ima v njem priliko, si svoje znanje iz zemljepisa in narodopisa znatno popolniti.

— **Otvoritev hotela za turiste** ob kolodvoru Rateče-Bela peč bo v nedeljo, dne 8. septembra 1901, s sodelovanjem godbe na lok. Popoldne koncert. Zvečer prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldne. — Vstopnina prosta.

— **Porotne obravnave.** Včeraj vršila se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem obravnava proti 23 letni bajtarjevi ženi Marjani Guželj zaradi hudodelstva zažiga. Obdolženka omožila se je pred dvema letoma s 77-letnim užitkarjem Antonom Guželjem. Že samo na sebi neprimerno razmerje starosti, potem lahkomišljeno življenje obdolženke in njeno neprijazno ravnanje z možem provzročilo je, da je med zakonskima kmalu nastal prepir, vsled česar je Marjana Guželj odšla na delo na Koroško. S Koroškega vrnila se je lansko jesen ter se nekoliko časa klatila, po domačih vaseh, slednjič pa je zopet prišla k možu nazaj. Prišel se je zopet prepir in Anton Guželj je vsled teh neznosnih razmer sklenil, prodati svojo bajto. To pa je obdolženko tako razjezilo, da je zagrozila, da bode bajto zažgala, kar je dne 18. avgusta zjutraj, ko je mož odšel v cerkev, tudi storila. Marjana Guželj, ki dejanje popolnem priznava, bila je obsojena na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 18. avgusta vsakega kazenskega leta. — S to obravnavo se je tretja letošnja porotna sesija zaključila.

* **Kaj vse zmeša napaka pri brzojavih.** V nekem nemškem mestu na Moravskem imela je zelo spoštovana rodbina svojo hčer v višjem dekliskem zavodu na Dunaju, in ko je ta prišla nekoliko blede in boleha na počitnice, odposlali so jo stariši, da malo okrevi, na sveži zrak k znanec na deželo. Deklece dolgo ni pisalo, kako se ji godi, in ko je slednjič preskrbni oče brzojavil, naj takoj tudi brzojavno odgovori, je prejel sledeči, seveda nemški brzojav: »Liebe Eltern, bin Mutter.« Ves potrt hiti oče s prvim naglicem za hčerjo; kako pa se je razveselil, ko je spoznal hudomušno pomoto. Hčerka je namreč brzojavila: Liebe Eltern, bin munter.

* **Nasilstvo vojakov.** Pri cerkvenem prazniku v Wahnu na Pruskem se je primerilo nečuvno nasilstvo vojakov topničarjev. Vojaki so zahtevali ob 1. po noči še piva, a gostilničar ga ni več imel. Zato so začeli vojaki razgrajati tako, da je vse zbežalo. Pred hišo so se zbrali vojaki in pod vodstvom nekega nadporočnika začeli bombardirati hišo s kamenjem in z opeko. Gostilničarjev sin pa je zgrabil puško in ustrelil med vojske. Zadel je enega do mrtvega, dva pa je ranil. Več civilistov so ranili vojaki s sabljami.

* **Andrejevo truplo najdeno.** Iz Newyorka poročajo, da sta se vrnila dva turista iz Hlinvisa, ki sta prehodila ozemlje Hudson-Baya ter povedala, da so jima povedali indijanci, da so našli lani vsplopladi v košu padlega balona dve trupli belopoltnih mož, ki sta menda Andrej in tovariš.

* **Ladija potopila.** Ladija »Noranmore« antverpske Belgian Maritime Company, ki je bila natovorjena s petrolejem ter je plula iz Batuma v Bombay, se je potopila na Črnem morju mej Rizekom in Trebisondom. Rešil se je samo neki norveški mornar, vse drugo moštvo pa je utonilo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Črnomelj 7. septembra. Duhovni gospodje ljubljanski so ponudili trgovcu St v Chamu kandidaturo in ta se je obrnil v Dobice na posestnika G, ki ima njegovo pismo. „Slovenec“ laže. Poštar Bizal iz Starega trga je nesramno lagal ob seji občine Loka za novega kandidata. Za c. kr. poštarja, ki uživa javno zaupanje, je pač nesposobno, javno in vedoma laži trositi. Kdo opravlja poštni posel, kadar agituje po Vrhu in Loki?

Več volilcev.

Dunaj 7. septembra. Kompromis v češkem veleposestvu je zagotovljen in se sklone 9. ali 10. t. m. Izposloval ga je ministrski predsednik Körber, ki je interveniral pri knezu Windischgratzu, pri grofu Deymu in dr. Mettalu. Češko narodno časopisje obsoja odločno ta kompromis, da so ga veleposestniki sklenili, ne da bi si bili za to kaj izgovorili v korist češtvu.

Olomuc 7. septembra. Katoliški shod je razmeroma malo obiskan. Zastopanih je 60 društev z 29 zastavami. Vlada je prepovedala skupni obhod po mestu. Nadškof je prosil, naj bi se vsaj društvom dovolilo, da smejo priti z razvitimi zastavami, a tudi to se ni dovolilo. Ker noben gostilničar ni hotel prirediti banketa, je škof moral udeležnikom preskrbeti hrano.

Belgrad 7. septembra. Naznanja se zopet, da je kraljica Draga v blagoslovljenem stanju, in da se je vsled tega odgodilo potovanje v Petrograd.

Sofija 7. septembra. Sboranje je predlog glede obtožbe treh bivših ministrov z Radoslavovom na čelu sprejelo z velikansko večino. Proti predlogu je glasovalo samo 20 poslancev.

Rim 7. septembra. Tržaški škof Šterk in sarajevski nadškof Stadler sta poklicana k papežu v Rim. Tako poroča „Fanfulla“.

Kolonija 7. septembra. „Rheinisch-Westph. Ztg.“ javlja, da se 15. septembra začne nova energična akcija Burov. Ti se nahajajo samo dve milj od Kapstadta in dobivajo vedno več pomočnikov.

London 7. septembra. Pri Borvershote na jugu od Pietersburga so Angleži vjeli ves burski oddelek pod vodstvom komandanta Lotterja. 18 Burov je bilo ubitih, 82 ranjenih, vjetih je bilo 113 Burov, mej katere so pa vsi tudi ranjeni, Angležev je bilo 10 ubitih, 8 ranjenih.

Novi York 7. septembra. Na predsednika Združenih držav severnoameriških je bil včeraj storjen atentat. Predsednik Mac Kinley je včeraj obiskal panameriško razstavo v Buffalu. Ko se je mudil v oddelku za glasbo, se mu je od zadaj približal lepo oblečen človek, ga prijel za roko in iz neposredne bližine dvakrat iz revolverja nanj ustrelil. Napadalec so takoj aretirali, kdo da je, se še ni moglo dognati. Prezident Mac Kinley je smrtnonevarno ranjen. Jedna krogla ga je zadela v prsa, druga v trebuh.

Novi York 7. septembra. Atentat se je zgodil, ko je Mac Kinley po ameriški navadi vsem okrog njega stoječim osebam dal roko. Tudi napadalec se mu je približal in mu je segel v roko, v tistem trenutku pa tudi vstrelil in sicer skozi robc, v kateri je imel revolver zavrt. Poleg prezidenta stoječi policijski uradnik je planil na napadalec in ga pobil na tla. Občinstvo je hotelo napadalec lynchat, a policija ga je ubranila in ga odpravila v zapor. Napadalec je rekel, da se zove Nieman, da je anarhist, da je rodod Poljak in da je že teden dni v Buffalu čakal na prezidenta.

Novi York 7. septembra. Prezident Mac Kinley je bil takoj včeraj operiran in je operacijo srečno prestal. Zdravniki so konstatirali, da je jedna krogla zadela prezidenta v prsa a se zaletela v prsno kost. Druga krogla je šla v želodec, in

v njem obtičala. Zdravniki so obe krogli izrezali in želodec zašili ter imajo precej upanja, da rešijo prezidenta življenje. Policija je dognala, da napadalec ni povedal svojega imena, in da se v resnici zove Czolgosz.

Novi York 7. septembra. Ko je bil prezident zadet, ga je vjel njegov spremljevalec da ni padel. Mac Kinley je vprašal: Ali se ni name ustrelilo? Spremljevalec je odpel suknjo prezidenta in videvši kri rekel: Zdi se mi, da ste ranjeni. Mac Kinley je nato izgubil zavest.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod dr. Lev Kreft, Radgona, 12 kron 10 vin. v spomin na 1. september in Muršček. (Darovali gg.: učiteljci J. Petovar in L. Poljanec po 1 krono, Ant. Bol-kovič, voj. kaplan, Aloj Hibler, trgovec v Gornji Radgoni, Oton Ploj, c. kr. notar, dr. L. Poljanec in dr. Kreft po 2 kroni.) — Gospica Ivanka Verbičeva, Bistra, 17 kron 4 vin. nabrala povodom svatbe svoje sestre Vide dne 2. septembra t. l. — Velikolaška voditeljica 3 krone 1 vin. za peklenjskega lenuha. — Gosp. Blaže Zafošnik, uradnik banke „Slavije“ 10 kron nabral v veseli družbi v „Nar. domu“ v Mariboru pod geslom:

„Odpri, prijatelj, vedno svoj možniček,
Ko gre za naroda korist, dobiček!“
Gosp. J. Vernik v Ljubljani 11 kron, nabrano o priliki sestanka oziroma odhodnice rezervistov orožnih vaj (domobranskega polka št. 4) dne 3. sept. t. l. v gostilni „Češnovar“ z motto:
Je vrli stan, vojaški stan,
Domovje brani nevstrašan!
Posebno domobranski kor —
Naj bude korom vsem uzor!
Prinaša ne le krvni dar —
Polaga dar tud' na oltar —
Prelepej našej domovini
Posnemajte, slovenski sini!
Skupaj 53 kron 17 vin. — Živel!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepi in je zatorej dobro, da se priliha kopelim. Steklenica K 1-80. Po poštnem povzetju pošlita to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga pa deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (2-12)

Premočna čistila so škodljiva. Zategadelj uporabljaj čistilno sredstvo, katero ne moti postranskih učinkov. To sredstvo ne predurjači prebavljanja, temveč ga obudi in krepi; imenuje se **dr. Rose balzam za želodec** iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v vseh tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! a II (11)

F. Trau-ova trgovina s čajem v ulicah Wollzeile. Ob priložnosti 50letnega obstanka te dunajske trdnice izdal je sedanji vodja taiste trdnice, g. F. Trau, spominski list, ki je moderno in lično izdelan in je po takem za prijatelje in znance te trdnice jako mično darilo. Priložen je kratak črtič, v katerem je s priprostim, toda pristranim besedami popisana naprava (ustanovitve) te trgovine, kar je v letu 1850. storil oče sedanjega načelnika te trdnice, popisano je dalje, kako se je trdnica polagoma razvijala, dasiravno je bilo v onem času tako podjetje združeno z nemalo nevarnostjo, katero si je pa vendar tekmo časa pridobil zaupanje in dobrohotnost Dunajčanov, tako tudi zunanjih kupčevalcev. Iz popisa razvidimo, da je pisatelj, g. F. Trau, pod katerega vodstvom je trdnica tako uspešno napredovala, da se šteje zdaj k najodličnejšim trgovinam dunajskim s čajem, k največjim trdnicam z uvoznim blagom v Avstriji, ne le razumen, izvrsten trgovec, ampak tudi hvaležen sin in vrli Dunajčan, katerega z rojstnim mestom veže nekaj bolj plemenitega, kakor le trgovski dobički. Zato tudi ga ima mesto Dunaj zapisanega med svojimi najboljšimi občani, imenuje njegovo ime spoštljivo, to pa tem bolj, ker je tudi znano, da je gospod F. Trau jako spreten raziskovalec dunajskih starih spominov, pa tudi kot penezoznanec (numizmatik) slovi med domačimi pa tudi tujimi učenjaki. (1521)

Franc Jožefová grenčica

(Franz Josef Bitterwasser)

je že nad 25 let priznana za najboljšo svoje vrste. Dobiva se povsod. (1016-10)

Kufeke-jeva
NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN
v črevih bolne otroke
moka za otroke 1268

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 806-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mesura v 15 urah
6.	9. zvečer	733.4	15.2	sl. vzhod	oblačno	15 mm
7.	7. zjutraj	735.2	14.1	sl. jvzhod	oblačno	
	2. popol.	736.2	15.4	brezvetr.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 14.5°, normala: 16.2°.

Gospa **Ana Klemenčič** roj. **Bratunjak** javlja v lastnem, kakor v imenu svojih nedolnih otrok **Iga** in **Maksa**, presunljivo vest o nepričakovani smrti svojega iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, veleblagorodnega gospoda

Dr. Ignacija Klemenčič-a

c. kr. rednega javnega profesorja fizike na vseučilišču v Ljubljani, častnega člana mnogih učenih društev, lastnika civilne in vojaške jubilejske kolajne, bivšega rezervnega častnika, posestnika v Trebnjem,

kateri je danes 5. septembra popoldne ob 3. uri, v 49. letu svoje starosti, nenadne smrti prominul.

Pogreb vrši se boče v soboto 7. septembra ob 10. uri popoldne iz hiše žalosti. (1934)

Svete maše zadušnice darovale se bodo v različnih cerkvah. Nepozabnemu pokojniku ohranjen bodi neizbrisljiv spomin preko groba.

Trebnje, dne 5. septembra 1901.

Marija Triller, posestnica in gostilničarica javlja tužnim srcem v svojem, kakor tudi v imenu vseh sorodnikov, vsem prijateljem in znancem pretno vest, da je Bog vsemogočni izvolil poklicati k sebi iskreno ljubljeno, nepozabno ji sestro, oziroma teto

Marijo Bernik

danes, dne 6. t. m., ob 8. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 52. letu njene starosti.

Pogreb predrage nepozabne rajke boče v nedeljo, dne 8. t. m., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Cerkvene ulice št. 3 na pokopališču k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Predrago rajno priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 6. septembra 1901.

(1776) **Žalujoči ostali.**

Štajerska
ROGAČKA
KISELA VODA **Gempel** in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. (714-28)

C. kr. notar
Janko Hudovernik
uljudno naznanja, da je (1903)
otvoril svojo notarsko pisarno
dne 31. avgusta 1901
v Kranjski gori.

Zahvala.

Ker mi v moji neizmerni bolesti ni moglo osebnost se zahvaliti tako mnogim izrazom plemenitega sočutja povodom prerane smrti moje iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre, gospodične

Josipine Nachtigall

učenke IV. letnika pripravnice

zahvaljujem se tem potom v lastnem in v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znancem za tolažilne dokaze milega sočutja, za podarjene krasne vence, gg. pevcev za ganljivo petje, gospicam, katere so mojo nepozabljeno hčerko z venci spremljevale, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 6. kimovca 1901.

V. Nachtigall

(1936) c. kr. profesorja vdova.

Zahvala.

Dolžnost nam je, najiskrenejše se zahvaliti vsem onim, ki so izkazali zadnjo čast prerano nam umrlemu, nepozabnemu soprogu, oziroma očetu, sinu, bratu in zetu, gospodu

Karlu Detela

trgovcu in posestniku v Dobu, načelniku dobske požarne bramb. i. t. d.

Zlasti se zahvaljujemo vsem tistim, ki so z venci okrasili njegovo krsto, preč duhovščini, ki je prišla tako daleč naproti dragemu pokojniku, potem častitim gg. uradnikom in učiteljem brdskega in kamniškega sod. okraja, sl. občinskim odborom podreške, dobske brezovske in krtinske občine in sploh vsej mnogobrojnej množici, ki ga je spremlila k večnemu počitku.

Posebno zahvalo pa izrekamo domači požarni brambi, ki je preskrbela godbo in nosila pokojnika od farne meje do njegovega počivališča, odposlanstvu sl. „Zaveze požarnih bramb v Ljubljani“, sl. požarnim brambam v Ljubljani, Dolu, Dolnem, Domžalah, Kamniku, Komendi, Lukovci, Mengšu in Moravčah na njih udeležbi in pred vsem sl. pevskim društvom: moravškemu, kamniškemu in lukovškemu za ganljive žalostinke.

Naj ostane ljubljenu pokojniku blag spomin!

(1933) **Žalujoči ostali.**

MATTONLEY
GISSHÜBLER
alkalična kislina

najboljša namizna in okrepčujoča pijača
preskušena pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem kataru ter pri kataru v sapilih.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah. (25-7)

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (1634-5)

Izjava.

Jaz podpisani obžalujem, da sem sumil g. Frana Maurich-a, trgovca z ogljem v Trstu radi 100 K, ki so mi zmanjkale v Št. Petru, kajti sodno se je dognalo, da je popolnoma nedolžen pri tem in pošten.

V Trstu, dne 5. septembra 1901.

(1916) **Andrej Rupena** l. r.

KADILCI!
ZAHTEVAJTE POVSOD
CIGARETNE PAPIRČKE
V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA
KATERI SO NAJBOLJŠI OD VSEH DRUGIH
GLAVNA ZALOGA:
JOS. ŠTOKA-TRST
Glavno zastopstvo za Ljubljano in okolico
ima trdnja (1929-1)
IV. Bonač v Ljubljani.

Kdor kupuje
sukneno blago
ogleda naj si novo urejeno sukneno skla-
dišče trdke

R. Miklauc
Ljubljana, Špitalske ulice št. 5
kjer se lahko prepriča o
cenah brez primere.
Glavno skladišče

Loškega ševioa (sukna)
katero blagc je znano dobro in se prodaja
po tovarniških cenah.

Sukneni ostanki 36
različnih vrst za polovico cene.
Vzorce pošilja na zahtevanje poštne prosto.

Pričetek šolskega leta na mestnih ljudskih šolah.

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer:

Na I. II. in III. mestni deški širazrednici, na mestni nemški deški širazrednici, na vnanjih dekliških šolah pri ss. Uršulinkah, na mestni nemški dekliški osemrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barju, začne se šolsko leto 1901/1902 v torek, dne 17. septembra 1901, s klicanjem sv. Duha. Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk je določen 16. september t. l. Na mestni slovenski dekliški širazrednici pri Sv. Jakobu se vrši vpisovanje učenk 28. in 29. septembra, slovesna otvoritev šole se izvrši 1. oktobra, redni šolski pouk pa začne 2. oktobra.

Vpisovalo in sprejemalo se bode: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopiju v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti, za III. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti, na mestni slovenski dekliški osemrazrednici v šolskem poslopiju na sv. Jakoba trgu, za vnanje dekliške šole pri ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu, za mestno nemško deško širazrednico in za mestno nemško dekliško šestrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti ter za mestno dvorazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karolinski zemlji.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, smejo se sprejemati v mestne šole le z dovoljenjem c. kr. mestnega šolskega sveta.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 4. septembra 1901.

Trorazredna

cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gosposke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1901/1902 bode vpisovanje dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične šesto šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno oglase ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepomisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 20. in 21. septembra od 11. do 12. ure. Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

(1893—1)

V Ljubljani, dne 6. septembra 1901.

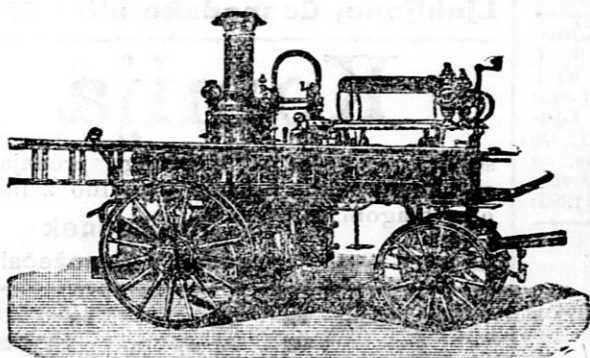
Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Pozor! R. A. Smekal, Zagreb

priporoča od svoje najstarejše in najzmožnejše

tovarno za gasilno orodje

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmurznitvi, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalka“, prikladno za male občine, ista se nosi ali vozi; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., cevi iz posebne tkanine najboljše srste; dalje čelade, pase, sekalice, lestve ter sploh vse za garilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetylen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste — Gasilna društva, občine in poštene kmetovalci-gospodari plačajo naravnost franko na vsak kolodvor. (213—16)

jejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor. (213—16)

☛ Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto. ☛

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (35)

Št. 60.

Razglas.

(1917)

Gojenke, ki žele vstopiti v I. ali na novo v kakšen višji letnik c. kr. ženskega učiteljskega ali pa v učni tečaj za otroške vrtnarice, naj se zglase do 13. septembra t. l. pismeno, ali pa dne 13. in 14. septembra t. l. med 9. in 12. uro dopoldne osebno v zavodu (v glasbeni dvorani) ter predložijo rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in od kakšnega uradnega zdravnika izdano izpričevalo, da so fizično sposobne za učiteljski stan.

Učni tečaj za otroške vrtnarice se odpre samo tedaj, kadar se zgledi 10 kandidatij.

Pismena sprejemna preizkušnja bode v ponedeljek, dne 16. septembra t. l. od 8. do 12. ure dopoldne, ustna pa se prične v torek, dne 17. septembra ob 8. uri zjutraj. Po dovršenih sprejemnih izkušnjah se imena sprejetih gojenk z oznanilom, nabitim v veži, dajo na znanje.

Dozdaje gojenke, ki vstopijo v II. III. in IV. letnik, naj se zglasé v sredo dne 18. septembra med 10. in 12. uro dopoldne.

Deklice, ki žele vstopiti v I. razred c. kr. vadnice, naj se zglase v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov v petek dne 13. septembra t. l. med 8. in 10. uro dopoldne v učilnici I. vadničnega razreda ter prineso s seboj rojstni list in potrdilo, da imajo koze cepljene.

Ker se v c. kr. vadnico sprejme samo omejeno število učenk, se imena sprejetih deklic dne 13. septembra popoldne ob 4. uri z oznanilom nabitim v veži, dajo na znanje.

Učenke, ki so že preteklo leto hodile v c. kr. vadnico, naj se tudi dne 13. septembra med 8. in 10. uro zglase v učilnici I. vadničnega razreda. Pred drugimi učenkami, ki prosijo za sprejem, imajo prednost samo tedaj, kadar se pravčasno zglasé.

Redni pouk na c. kr. vadnici se prične v ponedeljek, dne 16. septembra ob 8. uri zjutraj.

V otroški vrtec se bodo vpisovali otroci dne 13. septembra med 8. in 10. uro. Sprejmo se samo otroci, ki z rojstnim listom dokažejo, da so že dopolnili tretje, a niso še prestopili šestega leta svoje dobe.

Pouk v otroškem vrtcu se prične tudi v ponedeljek dne 16. septembra ob 9. uri zjutraj.

Cerkveno opravilo na čast sv. Duha bode po dovršenih sprejemnih preizkušnjah.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1901.

Ravnateljstvo.

Stanje hranilnih vlog:

15 milijonov kron.

Rezervni zaklad

nad 300.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 od sto ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

(1856—2)

☛ Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno. ☛

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor

črčljarski mojster v Ljubljani, Črčljarske ulice 3.

Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obval. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obvalo, ter razne potrebščine za to obrt. 36

Mere se shranjujejo. — Vnanjim naročilom naj se pridene vzorec.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17. 36

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svilen blago, perilo, a a a a a klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. a a a a a

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

na Glincih št. 92

filijalka: Šelenburgove ulice št. 1

priporoča svojo veliko zalogo strugarških del lastnega izdelka.

Sprejema vsakovrstna naročila ter jih izvršuje hitro, ceno in kulantno. Istotako izvršuje vsakovrstna popravila v jantaru, morski peni, kosti, rogu, lesu itd. 36

Pekarija in slaščičarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, prepečenec (Vanille-Zwiebak), kakor tudi

ržen kruh

hlebčki po 10, 15 in 25 kr.

V slaščičarnici postrezam z najfinjšim nasladnim pecivom in s finimi pristnimi likirji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijske krofe in napolnjene zavitke. 36

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciskanske ulice 4. Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev

na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

☛ Zaloga ☛

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinaje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano rečno in fino po najnižjih cenah.

RONCEGNO

najmočnejša naračna, arsen in železo
sodržujoča mineralna voda

priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in žen-
skih boleznih, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.
Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in
v lekarnah. (1906-1)

Čokolada

Paris 1900.
Grand Prix.

SUCHARD

(23-33)

Povsod
na prodaj.

Cacao

K sezoni

K sezoni

ilustrovan cenik se po-
šilja na zahtevo zastonj.

ilustrovan cenik se po-
šilja na zahtevo zastonj.

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev
itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici, in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu
priporočajo najbolje.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno
in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1596-7)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Spreten (1870-3)

trgovski pomočnik

čez 24 let star, sprejme se takoj pri trdki

J. Perdan v Ljubljani.

Holandsko-ameriška proga
Rotterdam-New-York.

Prihodnje odplutbe:

12. sept.	Maasdam	1-00	popoldne.
19. sept.	Rotterdam	5-00	popoldne.
26. sept.	Amsterdam	12-00	opoldne.
3. okt.	Rijndam	5-00	popoldne.

Novi parniki na 2 vijaka 12.500 ton.
Rotterdam 8302 ton, Statendam 10.320 ton,
Potsdam 12.500 ton. (1472-9)

Cene v prvi kajiti od 360 K naprej izprista-
drugi kajiti od 240 K nišča
III. razred 185 K 40 h z Dunaja.

Pisarne na Dunaji: Za kajite: I., Kolowratring 10;
za III. razred: IV., Weyringergasse 7 A.
Avstr. podružnice v Brnu, Inomestu in Trstu.

Velika prodaja suknenih ostankov

posebno prillčnih za dljake za hlače, suknje in celo obleko. Dalje je
na prodaj suknenno blago za gosposko obleko, roba za haveloke,
vse vrste podšivnega blaga, blaga za damske obleke za jesen in
zimo. Barhenti, belina, gradl za matrace, garniture za postelje,
srajce, manšete, ovratniki, zavratniki i. t. d.

Vse to blago se dobiva za čuda nizko ceno. (1927-1)

Trgovina z manufakturnim blagom pri sv. Cirilu in Metodu,
Lingarjeve ulice zraven loterije v Ljubljani.

Št. 278.

(1907)

Razglas.

Gojenci, ki žele vstopiti v I. ali na novo v kakšen višji letnik c. kr. učite-
ljišča, naj se zglase do 18. septembra pismeno ali pa dne 19. septembra t. l.
med 8. in 10. uro dopoldne osebno v zavodu (v glasbeni dvorani) ter predlože rojstni
list, zadnje šolsko izpričevalo in od kakšnega uradnega zdravnika izdano izpričevalo,
da so fizično sposobni za učiteljski stan.

Pismena sprejemna preizkušnja bode v četrtek dne 19. septembra od 2. do
5. popoldne, ustna pa se prične v petek, dne 20. septembra ob 8. uri zjutraj. Po
dovršenih sprejemnih preizkušnjah se imena sprejetih gojencev z oznanimom, nabitim
v veži dajo na znanje.

Doznanji gojenci, ki vstopijo v II. III. in IV. letnik, naj se zglase v četrtek,
dne 19. septembra t. l. med 2. in 4. uro popoldne.

Dečki, ki žele vstopiti v I. razred c. kr. vadnice, naj se zglase v spremstvu
svojih roditeljev ali njih namestnikov v petek dne 13. septembra t. l. med 8. in
10. uro dopoldne v učilnici III. vadničnega razreda ter prineso s seboj rojstni list in
potrdilo, da imajo koze cepljene.

Ker se v c. kr. vadnico sprejme samo omejeno število učencev, se imena spre-
jetih učencev dne 13. septembra ob 4. popoldne z oznanimom, nabitim v veži, dajo
na znanje.

Učenci, ki so že preteklo leto hodili na c. kr. vadnico, naj se tudi 13. sep-
tembra med 8. in 10. uro zglase v učilnici III. vadničnega razreda. Pred drugimi
učenci, ki prosijo za sprejem, imajo prednost samo tedaj, kadar se pravočasno zglase.

Redni pouk na c. kr. vadnici se prične v ponedeljek, dne 16. septembra ob
8. uri zjutraj.

Cerkveno opravilo na čast sv. Duha bode po dovršenih sprejemnih preizkušnjah.
V Ljubljani, dne 3. septembra 1901.

Ravnateljstvo.

„Andropogon“

(Iznajditev P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sred-
stvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo
ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in
zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani iz-
padanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4
do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade,
in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo
nekdanjo naravno barvo. (2011-60)

Mnogostevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.

* Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele. *

**Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljub-
ljani pri gospodu**

Vaso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trn-
koczy v Ljubljani in g. A. Bant v Kranji.
Preprodajalci popust.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

35

Zaloga in pisarna:

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, ovetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate in po-
trebščine, kirurški obvezila vsake vrste,
sredstva za čiščenje, voski in paste za
ta itd. — Velika zaloga najfinjšega rumu
in konjaka. — Zaloga svežih mineral-
nih vod in solij za kopel. 37

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol,
soliter, encjan, kolmož, krmilno apno i. t. d.
Vnanja naročila izvršujemo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Štejnove ulice št. 3

Konkurenčne cene!

Ceniki brezplačno!

Fr. P. Zajec

urar, trgovina z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
avstrijskih zepnih in stenskih ur.

Nikelnasta remontoar ura... od gl. 1-90.

Srebrna cilindar remontoar ura... 4-.

Trgovina vseh optičnih predmetov:
očala, barometrov, termometrov, daljnogledov.
Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega
društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek
za gospode in
dečke,

jopic in plaščev
za gospe,

uepremočljivih
havelokov itd.

Obleke po meri se po
najnovejših uzorcih in po
najnižjih cenah solidno in
najhitreje izgotovljajo.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši fačone
priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Pod Trančo št. 2.

35 Veliko zalogo

Klobukov

Najnižje cene.

35 Najnižje cene.

priloga

J. Soklič.

Pod Trančo št. 2.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po niski ceni. Vse mere se shranjujejo in s razpisnimi navedbo. Pri sunanjih naročilnih blagovih naj se vzorec vposlati.

35

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

Avgust Repič, sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

35

Kupuje in prodaja stare vinske posode.

Dragotin Košak

* zlatar *

35 Ljubljana, Prešernove ulice št. 5,

Velika zaloga

razne zlatnine in prstanov.

[Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrš.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

35

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Cenik zastoj in poštnine prosti.

Ign. Fasching-a vdove

35 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priloga svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpreprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrš.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo popolnoma novo oskrbljeno zalogo

obleke za gospode, dečke in otroke

v najboljšem znano solidnem kroju po najugodnejši ceni.

Posebno praktične (1923—1)

obleke za šolarje, haveloke in površnike.

Kot posebno špecialiteto:

Obleke iz najbolj trpežnega angleškega ševijota v različnih barvah in desenh.

Naznanilo. (1887—2)

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1901/2 s slovesno službo Božjo

dne 18. septembra 1901.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pjasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani, dne 4. septembra 1901.

Graška trgovska akademija.

Javni, neposredno vis. učnemu ministarstvu podrejeni, državno podpirani učni zavod v vrsti višje srednje šole, katerega absolventi uživajo pravico, da vstopijo za enoletne prostovoljce.

Dne 17. septembra t. l. se začne 39. šolsko leto. Vsprejemajo se absolventi spodnjih srednjih šol in tem enako postavljenih učnih zavodov, kakor tudi meščanskih šol (ti morajo prebiti vsprejemni izpit). Dosedanji ter l. 1901. v prvi letnik vstopivši učenci lahko absolvirajo zavod v treh letih. Pripravljalni razred se vzdržuje posebej za manj vzposobljene prosilce za vsprejem kakor tudi za učence, ki niso doveli zmožni nemškega jezika. Ta se pa združuje že od leta 1901/02. z novo štirirazredno organizacijo, katere se vpelje, da živijo učenci in stariši vse prednosti, katere bodo pripadle štirirazrednicam.

Z zavodom je združen **jednoletni abiturijentski tečaj** (začetek 5. oktobra) za absolvente višjih srednjih šol ter enakih učnih zavodov, ki se hočejo posvetiti trgovskim in in industrijskim podjetjem ali pa hoté kot velikošolci (turisti) svoje vednosti razširiti času primerno.

Tudi se vzdržujejo prosti **poluletni tečaj** za gospode in posebej za dame, (začetek 17. septembra in 15. februarja).

Prospekte razpošilja in daljna pjasnila, tudi radi oskrbljenja učencev, daje **ravnatelj** pisarna v Graecu, Kaiserfeldgasse št. 25.

(1868—7)

Ravnatelj: J. Berger.

Preselitev obrti.

Uljudno javim svojim odjemalcem in p. n. občinstvu, da sem se s svojim

zavodom za uniforme

preselil iz Slomškovih ulic v lastno novo hišo

na voglu Resljeve ceste št. 7.

Zahvaljujoč spoštovane odjemalce za dosedaj izkazano mi zaupanje, jih prosim za nadaljno blagohotnost in beležim z velespoštovanjem

Anton Reisner

zavod za uniforme.

(1847—2)

Ob enem se priporočam gg. jednoletnim prostovoljcem za izgotavljanje uniform po najnovejših predpisih in zmernih cenah

Hočete kupiti dobro

slamorenico, gepelj ali čistilnico?

Obrnite se v skladišče poljedelskih strojev:

Frana Zemana v Ljubljani

Poljanska cesta št. 24, pri „Korenu“

kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, reporeznice, mline za žito in sadje, stiskalnice, travniške brane in vsake vrste posamezne dele in klinje za slamorenice. Trombe za vodo in gnojnico, cevi za napeljavno vode se tukaj dobijo najceneje.

(1928)

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

na Primorskem

naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici

na Primorskem.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva tvrde Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia šte. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

== Cene zmerne. ==

Delo je lično ter dobro osušeno.

(1869—7)

Najnižje cene.

Skrbo izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.

Največji izbor

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč

Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni opremljeni, kakor tudi z emajlom, porcelanom, z majolično opažbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije, gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa, se naravnost pošilja.

(923—19)

Levova znamka

Na drobno se ne prodaja

Ovratniki manšete, srajce

* Registrovana znamka: *

Avstrija. Zjed. države. Dobivajo se v najbolj renomiranih prodajalnicah moškega modnega blaga.

Ogerska. Brazilija.

Francija. Osm. država.

Portugal. Egipt.

Nizozemsko. Grška.

Srbija. Bolgarija.

Norveško. Rumunija.

Nemčija. Italija.

M. Joss & Löwenstein

c. kr. dvorna dobavitelja.

PRAGA VII.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in sprilčevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(628-25)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne.

(2693-36)

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406. Telefon št. 57.

Epilepsija.

(571-26)

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobi se brezplačno in poštne prosto v **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a./M.**

Veliki krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo z golj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlice;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inšerati ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za **vsako boljše gospodarstvo**.

Dobiva se **edino le v** (2116-34)

A. HIRSCHBERG-a

Ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se zneže naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Ezviceček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Bühm, okrožni in tovarniški zdravnik.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih unif. ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 36

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinjše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 36

Popravila se izvršujejo najtočneje.

FRANJA MERŠOL

* Ljubljana *
Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo **pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov**, vsakovrstnih, jako ličnih **vezenin, krojaških potrebščin**, ter raznega **drobnega blaga** — vse po zelo zmernih cenah. (1331-12)
Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Življenska zavarovalnica v Gotha.

Stanje zavarovanj dne 1. junija 1901:

797 $\frac{3}{4}$ milijonov mark.

Bančni fondi dne 1. junija 1901: 261

Dividenda v letu 1901: 29 do 128 % letne normalne premije, po starosti zavarovanja.

K pristopu vabi

(422-8)

Ed. Mahr.

Samostojen mlad mož

slovenskega, nemškega in laškega jezika v govoru in pisavi zmožen, **išče službe komptoirista, pisarja itd.** (1874-3)
Naslov v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Sode ima na prodaj

raznovrstne, velike in male, stare in nove

J. Buggenig, sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico (državni kolodvor). (1932-1)

Redka prilika!

235 komadov samo 2 gld. 10 kr.

Krasno pozlačena ura z lepo goldin-veržico, točno idoča, 3 leta jamčena, fin tobolec za smotke, fin nastavek za smotke, elegantna denarnica, 1 prima žepno toaletno zrcalo s česalom, 1 garnitura double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov, vsi s patentnim zaklepom, krasen prstan, goldiniran z imitiranim draguljem, tudi za dame, 1 prima kravatna igla s simli briljantom, elegantno niklasto pisalo, fino vezana notična knjižica, jako elegantna broša za dame, igla zadnje novosti, par boutonov s simli briljantom, jako dobro ponarejen, zobotrebek iz želvine kosti z jeklenim rezilom in rokovičnim zapenjalnikom, američansk izdelek in še 170 komadov raznih predmetov, ki se v hiši neobhodno potrebujejo, vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja **gld. 2-10**. Razpošilja proti povzetju razpošiljalna tvrdka: (1904)

S. W. Löffler, Krakov

poštni predal št. 18.

Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali (1115-11)

Ant. Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 36

Pri nakupovanju suknene in manufakturnega blaga se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

36

suknenih ostankov.

2 dečka ali 2 deklici

se sprejmeta s prihodnjim šolskim letom v stanovanje in hrano.

Na razpolago so citre in glasovi. Na sahtevanje tudi pouk v teh, kakor tudi v šolskih predmetih. (1787-3)

Naslov: A. Slatner, Ljubljana, Gosposdske ulice št. 4, I. nadstropje (na levo).

Mesečna soba

ne ravno velika, pač pa lepo opremljena, na Bleiweisovi cesti št. 1 v I. nadstropju se odda v najem s hrano ali brez hrane. Pri hiši je vrt in kopališče v prosto porabo, po dogovoru je tudi glasovir na razpolago.

Več se izve pri lastniku **Alojziju Korsiki** istotam. (1900-2)

Vino

iz najboljših vinogradov trške gore pri Novem mestu

priporoča (1571-14)

Josip Medved

v Novem mestu, na Dolenskem.

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kislavoda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehurju in ledvicah. (573-42)

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko in Primorsko: **Anton Ditrich** Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

Učiteljica

ki je 9 let delovala pri šolstvu, želi službe v privatni hiši. Zmožna je slovenskega in nemškega jezika, igra klavir ter ima spričevala državne strokovne šole za ženska ročna dela. (1857-3)

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod šifro: M. P. 123 v Ljubljano, glavni poštini urad restante.

Malinčev sirup

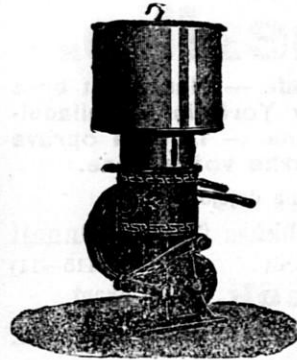
lekarnarja Piccolija

v Ljubljani

se prireja kar najkrajše iz dišečih gorakih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para, in je torej najbolj čist izdelek nepresečne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovitim sokom, ki je v prodaji, in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in bakterije.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 130. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr., ter se 1 kilo zaračuna z K 110, 100 kilogr. = 100 kron. I. (1368-43)

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju z K 530.

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; v Parizu 1900 „Grand-Prix“. 1/4 milijona taci strojev v rabi!

Uravnujejo se pasterizirane naprave za transport mleka.

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke na roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

(470) **Akcijska družba** (28)

Alfa-Separator

Dunaj, XVI. Ganglbauergrasse 29.

Ceniki, poučne brošure brezplačno.

Velika zaloga pohištva
temnega in poliranega v različnih slogih, dobro
sušenega lesa po prav nizkih cenah

priporoča

(1922-1)

Fran Burger

tovarna pohištva

v Spodnji Šiški.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).

Resnično!

Kupuj pa „le v steklenicah“.

V Ljubljani pri gospodinjah:

F. Groschl
C. Holzer
Ivan Jabačin
Anton Ječminek
Anton Kolar
Bled: Oton Wölfling, P. Homan.
Cranj: Andrej Lackner, Karol Müller, B. Schweiger, A. Zure.
Draga: P. S. Turk.
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.
Idrija: A. Jelenec, J. Šepetavec.
Kamnik: Anton Pintar, Fran Šubelj.
Kočevje: M. Kom, F. Schleimer, Fr. Loy, P. Peče, J. Rölhel.
Kostanjevica: Alojzij Gač.
Kranj: Fran Dolenc, Vilj. Killer, J. Krenner, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.

A. Kanc, drog.
C. Karinger
Mihael Kastner
Edmund Kavčič
Kham & Murnik
Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.
Ljubla: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Jos. Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Šbil, pri škofu.
Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.
Polhov Gradec: J. Ana Leben.
Postojna: Anton Ditrich, K. Ceferin, G. Pikel.
Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.

Jožef Kordin
Anton Krisper
Peter Lassnik
Karl Lexander
A. Lilleg
Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.
Ljubla: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Jos. Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Šbil, pri škofu.
Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.
Polhov Gradec: J. Ana Leben.
Postojna: Anton Ditrich, K. Ceferin, G. Pikel.
Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.

T. Mencinger
Iv. Perdananasl.
Rudolf Petrič
Karol Planinšek
J. C. Röger
Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.
Ljubla: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Jos. Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Šbil, pri škofu.
Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.
Polhov Gradec: J. Ana Leben.
Postojna: Anton Ditrich, K. Ceferin, G. Pikel.
Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.

A. Šarabon
Viktor Schiffer
M. Spreitzer
Anton Stacul
Fran Stupica
Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.
Ljubla: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Jos. Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Šbil, pri škofu.
Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.
Polhov Gradec: J. Ana Leben.
Postojna: Anton Ditrich, K. Ceferin, G. Pikel.
Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.

M. E. Supan
A. Sušnik, F. Trdina, J. Tonih,
Uradniško-konsumno društvo.
Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homan, Oton Homan.
Šodražica: Jean Levstik.
Skojca Loka: E. Burdych M. Žigon.
Siska: J. C. Juvančič.
Travnik: G. Bartol.
Trebnje: Jakob Petrovčič.
Tržič: Fr. Raitharek.
Velike Lašče: Frd. M. Deganec.
Vipava, Vrpolje: Fran Kobal.
Vrhnika: M. Briley.
Zagorje: R. E. Miheličič, Jan. Müller sen.
Žužemberk: Jakob Dereani.

2 dijaka

iz dobre hiše sprejmeta se v stanovanje in hrano. (1885-3)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Dva lepa mlada psa

„pudeln“, 1 leto stara, prvi rujave, drugi črne barve, sta na prodaj.

Kje? pove upravnistvo »Slov. Nar.«. (1890-3)

Proda se iz proste roke dvonadstropna hiša

pri kolodvoru južne železnice v okrožju Ljubljana s 7 sobami, z dvema obokanima kletima, vrtom, 1 malo njivo, z žgalnico za žganje in s pristno vodo. V hiši je že 40 let gostilna s prodajo žganja in tobaka. Obširni prostori so pripravljeni za večjo obrt. — Natančneje pove upravnistvo »Slov. Naroda«. (1819-5)

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 375

Prava srebrna remontoarka . . . 580

Prava srebrna verižica . . . 120

Nikelnasti budilec . . . 195

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlato in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2611-76)

Ilustrovani katalog zastoj in poštino prosto.

Stanovna od 1. septembra za 25 odstotkov znižana

Zdravilišče

KRAPINA-TOPLICE

na Hrvatskem.

Od zagorjanske žel. postaje (Postaja Zabok-Krapina-Toplice) eno uro, od južno-žel. postaje Polčane 4 1/2 ure oddaljeno. (1881-2)

Omnibus pri vsaki postaji.

Odprto do konca oktobra.

Izvrstno opremljeni zdraviliški zavod in mirno podnebje, izborna sadje itd.

Usojam si naznanjati slav. občinstvu, da imam v zalogi

najboljši

trboveljski premog v kosih.

Naročbe se natančno izvršujejo.

Tudi se dá cel vagon s kolodvora na dogovorjen kraj.

Za obilne naročbe priporočuj se, biležim s spoštovanjem (1895-1)

Ivana Treo

Cesta na Rudolfovo železnico št. 8.

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarn

B. FRAGNER-jav Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanja pospešujočega in mlo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljanju istega sredstva okrepuje in obdržuje v pravem teku.

SVARILO!

Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

ekarna B. Fragnerja v Pragi, e. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, oge Nerudove ulice.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 256 se pošlje velika steklenica in za K 150 mala steklenica

na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštine prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardet-schlager, J. Mayr. (1742-22)